

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Навчально-науковий інститут економіки і управління

Кафедра обліку і аудиту

«До захисту в ЕК»
Директор інституту(декан факультету)

_____ О. О. Шеремет
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 20__ р.

«До захисту допущено»
Завідувач кафедри

_____ Л. М. Чернелевський
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 20__ р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА**

зі спеціальності _____ 071 «Облік і оподаткування»
(код та назва спеціальності)

освітньо-професійної програми _____ «Облік і аудит»

на тему: Обліково-аналітичне забезпечення процесу збуту готової продукції та визнання доходів

Виконав: здобувач 4 курсу, групи 8

Кузик Ольга Юріївна
(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

Керівник Редзюк Тетяна Юріївна
(прізвище, ім'я та по батькові повністю)

(підпис)

Рецензент Дем'яненко Інна Вікторівна
(прізвище та ініціали)

(підпис)

Засвідчую, що в цій кваліфікаційній роботі немає запозичень із праць інших авторів без відповідних посилань.

Здобувач _____
(підпис)

Київ – 2020 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ

Кафедра обліку і аудиту

Освітній ступінь бакалавр

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри обліку і аудиту

Л.М.Чернелевський

«02» березня 2020 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ

Кузик Ользі Юрїївні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проекту (роботи) Обліково-аналітичне забезпечення процесу збуту готової продукції та визнання доходів

керівник проекту (роботи) ст. викл Редзюк Тетяна Юрїївна

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від «09» жовтня 2019 року №984-к

2. Строк подання студентом проекту (роботи) 10 червня 2020 р.

3. Вихідні дані до проекту (роботи) законодавчі та нормативні акти України, наукові статті, посібники відповідно до обраної теми, фінансова, статистика та податкова звітність філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» за 2017-2018 роки, первинні документи філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) Вступ. Розділ 1. Організаційно-економічна характеристика Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» та його облікова політика. Розділ 2 Бухгалтерський облік збуту готової продукції та визнання доходу Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей». Розділ 3. Техніко-економічний аналіз діяльності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» та теоретичні основи аудиту зі збуту готової продукції та визнання доходів. Висновки і пропозиції.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Схема реалізації (збуту) готової продукції, Організаційна структура управління Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей», Структура бухгалтерії філії ПАТ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей», Бухгалтерське проведення по надходженню на підприємство готової продукції і

товарів, Бухгалтерське проведення при реалізації готової продукції, Аналіз роботи підприємства за звітний рік, Табл. Розрахунок основних техніко-економічних показників виробничо-господарської діяльності підприємства, Схема проведення аудиту зі збуту готової продукції

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____ 2 березня 2020 року _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Вступ	02.03.20-22.03.20	Виконано
2	Розділ 1. Організаційно-економічна характеристика Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» та його облікова політика.	23.03.20-12.04.20	Виконано
3	Розділ 2. Бухгалтерський облік збуту готової продукції та визнання доходу Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».	13.04.20-10.05.20	Виконано
4	Розділ 3. Техніко-економічний аналіз діяльності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» та теоретичні основи аудиту зі збуту готової продукції та визнання доходів.	11.05.20-31.05.20	Виконано
5	Висновки і пропозиції	01.06.20-02.06.20	Виконано
6	Перелік використаної літератури	03.06.20-04.06.20	Виконано

Студент _____
(підпис)

Кузик О.Ю.
(прізвище та ініціали)

Керівник проекту (роботи) _____
(підпис)

Редзюк Т.Ю.
(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Кузик Ольга Юріївна.

Забезпечення процесу збуту готової продукції та визнання доходів.

У бакалаврській роботі описуються теоретичні та практичні засади бухгалтерського обліку, аналізу і аудиту готової продукції філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».

Об'єктом дослідження є процес формування організації обліку і аналізу

виробництва готової продукції та витрат, пов'язаних з її реалізацією на прикладі філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».

Предметом дослідження є теоретичні і практичні аспекти обліково-аналітичного забезпечення виробництва готової продукції та витрат, пов'язаних з її реалізацією.

У першому розділі охарактеризовано діяльність підприємства, розписано структуру бухгалтерії, облікової та податкової політики філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».

У другому розділі описано процес синтетичного та аналітичного обліку збуту готової продукції та доходів, відображено операції з виробництва й збуту готової продукції в системі рахунків бухгалтерського обліку.

Рік виконання дипломної роботи бакалавра – 2020

Рік захисту роботи – 2020

Ключові слова: готова продукція, збут готової продукції, первинні документи, звітність, ведення бухгалтерського обліку, операційна діяльність, аудит готової продукції.

Структура дипломної роботи складається із вступу, трьох розділів, загального висновку, списку використаної літератури та додатків. Загальний обсяг роботи становить 73 сторінках друкованого тексту. Робота містить таблиці, рисунки, схеми додатки.

SUMMARY

Kuzyk Olga Yuriyivna.

Ensuring the process of selling finished products and revenue recognition.

The bachelor's thesis describes the theoretical and practical principles of accounting, analysis and audit of finished products of the branch of TDV "Yagotynsky butter factory" "Yagotynske for children".

The object of research is the process of forming the organization of accounting and analysis

production of finished products and costs associated with its sale on the example of the branch of TDV "Yagotynsky butter factory" "Yagotynske for children".

The subject of the study is the theoretical and practical aspects of accounting and analytical support for the production of finished products and costs associated with its sale.

The first section describes the activities of the enterprise, describes the structure of accounting, accounting and tax policy of the branch of TDV "Yagotynsky butter factory" "Yagotynske for children".

The second section describes the process of synthetic and analytical accounting of sales of finished products and income, reflects the operations of production and sales of finished products in the system of accounting accounts.

Year of completion of the bachelor's thesis - 2020

Year of work protection - 2020

Key words: finished products, sales of finished products, primary documents, reporting, accounting, operating activities, audit of finished products.

The structure of the thesis consists of an introduction, three sections, a general conclusion, a list of references and appendices. The total volume of work is 73 pages of printed text. The work contains tables, figures, appendices.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ I Організаційно-економічна характеристика філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» та його облікова політика.....	13
1.1. Характеристика історії та фінансово-господарської діяльності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».....	13
1.2. Структура бухгалтерії філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» та форми організації обліку.....	16
1.3 Організація загального облікового документообігу філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».....	17
1.4. Облікова та податкова політика філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».....	18
РОЗДІЛ II Бухгалтерський облік збуту готової продукції та визнання доходу філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».....	21
2.1. Документальне оформлення виробництва та відпуску готової продукції.....	21
2.2. Відображення операцій з виробництва й збуту готової продукції в системі рахунків бухгалтерського обліку.....	22
2.3 Застосування інформаційних технологій обліку готової продукції та доходів.....	33
РОЗДІЛ III Техніко-економічний аналіз діяльності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» та теоретичні основи аудиту зі збуту готової продукції та визнання доходів.....	43
3.1. Організація аналітичної роботи філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».....	43
3.2. Техніко-економічний аналіз діяльності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».....	48
3.3. Теоретичні основи та практичний економічний аналіз готової продукції та визнання доходів філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».....	52
3.4. Теоритичні основи аудиту готової продукції та визнання доходів філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».....	57
ВИСНОВКИ.....	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	72
ДОДАТКИ.....	74

ВСТУП

Актуальність теми. Діяльність підприємства пов'язана зі збутом продукції. Головним у забезпеченні конкурентоспроможності підприємства відіграє реалізація продукції, так як вона впливає узагальнюючий фінансовий показник роботи підприємства. Завданням обліку є забезпечення управлінського персоналу інформацією для налагоджування системи оперативного регулювання реалізації продукції, планування майбутньої діяльності, створення індивідуального процесу прийняття рішень адміністративним персоналом.

Організуючи систему обліку, аналізу та аудиту діяльності підприємства молочного харчування її збуту. Молочний завод має особливості виробничо-господарської та фінансової діяльності. До основних особливостей технологічного процесу виробництва молочних виробів можна віднести:

- відсутність незавершеного виробництва;
- обмеження строку зберігання основних виробничих запасів;
- обмеження строку реалізації готової продукції;
- якість продукції, що випускається, залежить від дотримання технології виробництва;
- якість вихідної сировини;
- виробництво молочних продуктів під щоденне замовлення торговельних мереж.

Від збільшення обсягів випуску продукції буде залежати збільшення фінансового результату діяльності підприємства.

Мета і завдання дослідження. Метою дипломної роботи є наведення пропозиції щодо вдосконалення обліку, аналізу й аудиту готової продукції та отримання кращих фінансових результатів від її реалізації на підприємстві.

Завдання для досягнення поставленої мети наступні:

- навести характеристику діяльності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»;
- охарактеризувати структуру бухгалтерії філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»;
- розписати облікову політику філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»;
- описати процес синтетичного та аналітичного обліку збуту готової продукції та доходів;

Обліково-аналітичне забезпечення процесу збуту готової продукції та визнання доходів

Посада	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата	Вступ	7
Здобувач	Кузик О.Ю.		16.03.2020		
Науковий керівник	Редзюк Т.Ю.		18.03.2020		
Завідувач кафедри	Чернелевський Л.М.		11.06.2020		

- відобразити операції з виробництва й збуту готової продукції в системі рахунків бухгалтерського обліку;
- описати організацію аналітичної роботи філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»;
- визначити застосування інформаційних технологій обліку готової продукції та доходів;
- зробити техніко-економічний аналіз діяльності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» за 2018-2019 рр.;
- навести теоретичні основи та практичний економічний аналіз готової продукції;
- навести теоритичні основи аудиту готової продукції та визнання доходів.

Об'єктом дослідження є виробнича та фінансова діяльність філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».

Предметом дослідження виступає готова продукція, її збут на молочному підприємстві.

Відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» готовою продукцією можна вважати завершений продукт, який відповідає всім стандартам, пройшов всі норми контролю та готовий для реалізації споживачеві. Бухгалтерський облік має забезпечити інформацію про кількість, якість, вартість готової продукції. Продукцію групують за формою, ступенем готовності, конструкційною та технологічною складністю (рис.1.1).

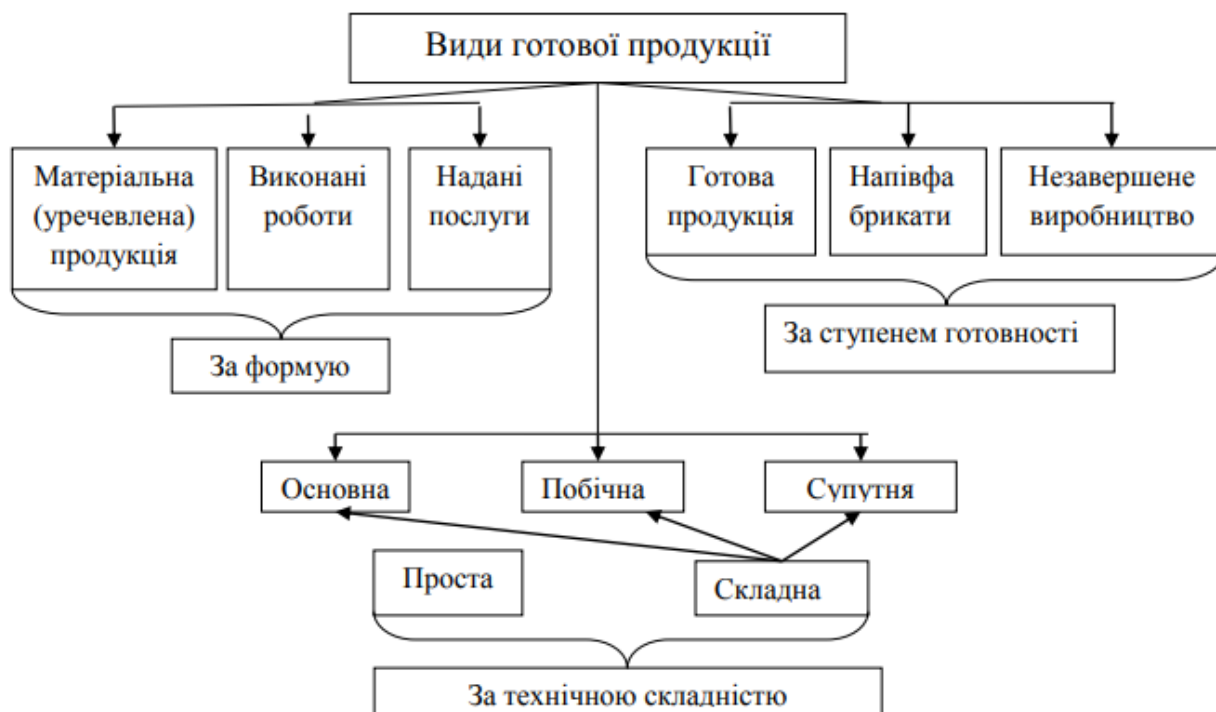

Рис.1.1 Загальна класифікації готової продукції

Продукцію поділяють за формою на уречевлену, виріб (наприклад, комбайн, булочка, тощо); таку, яка має форму результату роботи (косметичний ремонт) або форму послуги (перевезення вантажу).

За ступенем готовності готова – це продукція, обробка якої завершена, яка пройшла випробування, приймання, укомплектування, відповідає технічним умовам і стандартам, сертифікована та готова до реалізації.

Напівфабрикати – продукція, яка не пройшла всіх стадій технологічного процесу виробництва та потребує доопрацювання.

Незавершене виробництво – це сировина і матеріали, які підлягають подальшій обробці та знаходяться у виробництві.

Простою продукцією вважається та, у якої відсутні виробничі відходи та отримуються в результаті нескладного технологічного процесу.

Складна продукція – вона поділяється на декілька паралельних видів продукції, а саме на:

-основну продукцію – це елемент виробничого процесу, який має якісні і кількісні параметри, які отримали вартісну характеристику і мають стадію завершеності.

-супутню продукцію - як вихідний елемент виробничого процесу також має якісні і кількісні параметри, які повинні одержати вартісну характеристику. Вона оцінюється за твердими або за договірними цінами, її вартість вираховують з витрат основного виробництва. Але такий підхід не можна вважати правильним ні економічно, ні технічно через те, що фактичне одержання допоміжної продукції – це витрати на її одержання.

-побічну продукцію - утворюється в комплексних виробництвах паралельно з основною. Для калькулювання собівартості основної продукції потрібно попередньо визначити кількісні, якісні та вартісні параметри побічної продукції.

В підприємницькому середовищі збут трактується як система заходів по доведенню товару до споживачів через систему оптової та роздрібною торгівлі. Збутовою діяльністю вважають комплекс заходів, що починається з планування об'ємів реалізації продукції з врахуванням кінцевої мети продажу; включає цінову політику на основі ринкових змін, пошук вигідних каналів збуту та чинників, які стимулюють збутовий процес і забезпечують його максимальну ефективність(рис.1.2)Схема показує, що коли підприємство реалізовує продукцію покупцю, покупець в свою чергу відшкодовує вартість готової продукції, за яку придбало підприємство-постачальник, за ціною реалізації.

Процес реалізації продукції повинен узгоджуватись з покупцем і прописується у договірних документах, які складаються у двох обов'язково ідентичних екземплярах та підписуються на кожному з них. Ціна реалізації встановлюється самостійно виробником продукції в залежності від різних факторів, які можуть на неї вплинути.

Фактори, які здійснюють вплив на формування ціни продажу:

- витрати пов'язані з виробництвом продукції;
- попит на виготовлену продукцію;
- конкурентоспроможність підприємства на ринку;

– характеристика продукції, її новизна, якість, унікальність.

Щоб уникнути збитковості, рівень ціни реалізації повинен бути вище виробничу собівартість, тоді підприємство може отримати вигоду від продажу.

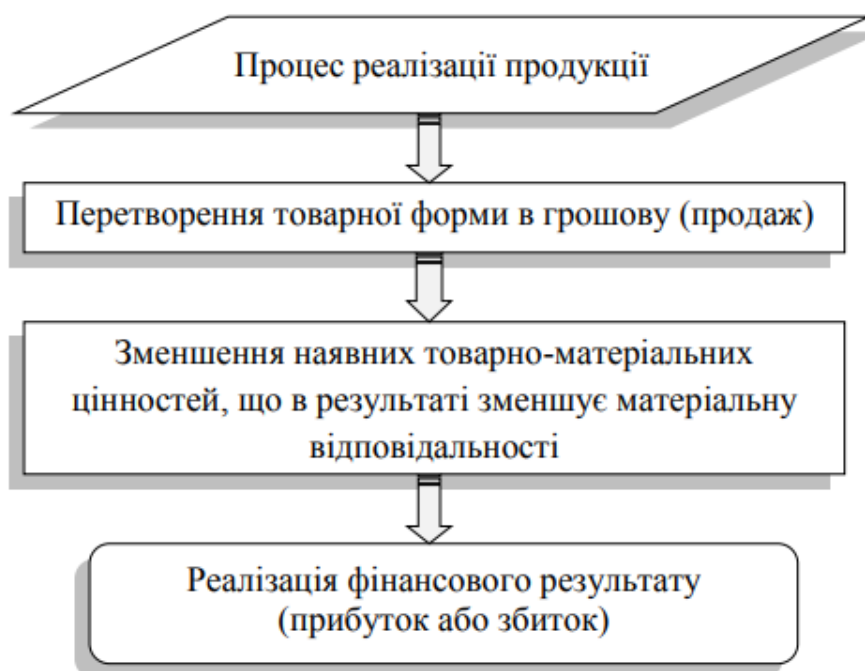

Рис. 1.2. Схема реалізації (збуту) готової продукції

Методи дослідження. Методичною основою дослідження є поєднання різних методів пізнання процесів у безперервному їх взаємозв'язку. У роботі використала загальнонаукові методи дослідження: математичні методи, аналіз індукцію, дедукцію, моделювання. Проаналізована також погляд учених, вивчено законодавчі акти щодо обліку та аудиту готової продукції та результатів від її реалізації.

Інформаційною базою практичної роботи є законодавчі та нормативні акти України, що регулюють питання методології ведення обліку та проведення аналізу і аудиту, які наведені в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1.

Нормативно законодавча база ведення обліку та аудиту збуту готової продукції та визнання доходу в Україні

№	Назва нормативно-законодавчого акту	Характеристика нормативно-законодавчого акту
1	2	3
1	Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" №996-XP7 ВР від 16 липня 1999р.	Цим законом регулюються правові принципи регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні. Підприємство повинно дотримуватися принципів під час обліку готової продукції.

1	2	3
2	П(С)БО9 «Запаси»	<p>Запаси- активи, які утримуються підприємством для подальшого продажу; утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт.</p> <p>Запаси включають: сировину, готову продукцію, що виготовлена на підприємстві, товари у вигляді матеріальних цінностей, що придбані та утримуються підприємством з метою перепродажу.</p>
3	П(С)БО 15 «Дохід»	<p>Дохід від реалізації продукції визнається у разі якщо:</p> <ul style="list-style-type: none"> -покупцеві передані ризики й вигоди, пов'язані з правом власності на продукцію -сума доходу може бути достовірно визначена -впевненість у збільшенні економічних вигоди.
4	П(С)БО 16 «Витрати»	<p>Собівартість реалізованої продукції складається з виробничої собівартості продукції, яка була реалізована протягом звітного періоду, нерозподілених постійних загальновиробничих витрат. До виробничої собівартості продукції включається:</p> <ul style="list-style-type: none"> -прямі матеріальні витрати -прямі витрати на оплату праці -інші прямі витрати -змінні загальновиробничі та постійні розподілені загальновиробничі витрати
5	План рахунків обліку активів, капіталу та зобов'язань господарських операцій підприємств затверджений наказом Мінфіну України від 30.11.1999 р. №291.	План рахунків бухгалтерського обліку застосовується підприємством та іншими юридичними організаціями(крім банків і бюджетних установ) незалежно від форм власності, організаційно-правових форм і видів діяльності. У плані рахунків вказано за якими рахунками та субрахунками вести облік готової продукції .

Метою аудиту щодо реалізації продукції є складання аудиторського висновку про відповідність відображеної інформації у звітності та бухгалтерському обліку в усіх суттєвих нормативних документах, які регламентують порядок ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності по елементах операційного аудиту.

Метою аудиту доходів і результатів діяльності є надання об'єктивної інформації, щодо правдивості, об'єктивності, достовірності й законності відображення в бухгалтерському обліку й фінансовій звітності доходів та фінансових результатів.

Завданням аудиту є складання аудиторського висновку щодо правдивості, об'єктивності, достовірності та законності відображення в бухгалтерському обліку й фінансовій звітності доходів, надання інформації користувачам.

Предметом аудиту виступає інформація підприємства по витратах на збут, фінансова інформація підприємства по витратах на збут, рекомендації щодо управлінської стратегії керування збутовими витратами.

**РОЗДІЛ I Організаційно-економічна характеристика філії ТДВ
«Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» та його облікова політика**
**1.1 Характеристика історії та фінансово-господарської діяльності філії ТДВ
«Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»**

Філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» — це сучасний, оснащений новітніми обладнаннями закритого циклу зі Швеції, Італії, Ізраїлю, Німеччини, Тайваню, Болгарії та інших країн, спеціалізований завод з виробництва дитячого молочного харчування. Завод випускає асортимент молочної продукцію для дітей віком до 6 місяців, торговою маркою якої є «Яготинське для дітей».

Філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» була заснована 25 жовтня 2012 року. За роки існування ТМ «Яготинське для дітей» в Україні входить до лідерів на ринку дитячого молочного харчування.

Підприємство знаходиться в смт. Згурівка, Київської області, недалеко від Яготинського маслозаводу.

Група компаній «Молочний Альянс» об'єднує потужні підприємства, котрі виробляють та реалізують основні види молочних продуктів, до них також входить філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».

Підприємство обов'язково дотримується найвищих стандартів якості, для виготовлення своєї продукції, використовує тільки натуральне фермерське молоко та натуральні фруктови, овочеві та ягідні наповнювачі.

Для виготовлення продукції технологічний процес виключає додавання консервантів, цукру, антибіотиків, синтетичних барвників. В якості підсолоджувача продуктів з наповнювачами містять лише натуральну фруктозу. Продукція, яка приймається на завод проходить багатоступеневий контроль якості.

Завод випускає більше 30 асортиментних позицій, серед яких є молоко, йогурти, сирки, закваска, кефір. Він є одним із лідерів на ринку дитячого харчування і постачає свою продукцію за межі України в Грузію, Молдову.

Заплановано освоїти новий вид продукції – безлактозні йогурти з різними наповнювачами, змінити рецептуру десертів ТМ «Хопси», розширити лінійку каш молочних.

Організаційна структура управління підприємства відображає взаємодію між усіма відділами, що у свою чергу показує позитивні результати продуктивності працівників, відповідальності, якісне виконання своїх обов'язків. Організаційна структура управління зображена в схемі 1.1

Обліково-аналітичне забезпечення процесу збуту готової продукції та визнання доходів

Посада	Посада	Підпис	Дата	РОЗДІЛ I Організаційно-економічна характеристика філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» та його облікова політика	13
Здобувач	Кузик О.Ю.		08.04.2020		
Науковий керівник	Редзюк Т.Ю.		09.04.2020		
Завідувач кафедри	Чернелевський Л.М.		11.06.2020		

Голова Правління ТДВ «Яготинський маслозавод» організовує та керує роботою Правління, скликає засідання, забезпечує ведення протоколів засідань, звітує Загальним зборам про роботу Правління, здійснює контроль за виконанням поставлених завдань та представляє підприємство у взаємовідносинах з іншими органами управління та контролю Товариства.

Схема 1.1. Організаційна структура управління Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Заступник голови правління – директор філії здійснює управлінську діяльність філією. Вирішує організаційні питання, відповідає за виконання покладених на нього завдань. Також повинен виконувати обов'язки Голови правління під час його відсутності.

Головний інженер відповідає за розвиток технічного процесу. Основними завданнями головного інженера є визначення технічної політики, напрямів технічного розвитку на філії, додержання встановлених правил та норм, створення запобіжних методів для усунення неполадок, розроблення заходів для модернізації, реконструкції підприємства, розроблення нових технологій виробництва, а також запобігання шкідливому впливу на навколишнє середовище.

Головний бухгалтер відповідно до чинних законодавчих актів організовує роботу бухгалтерії, складає і подає в установлені строки фінансову звітність.

Відділ матеріально-технічного постачання займається закупівлею матеріально-технічними ресурсами у встановлений термін і в обсязі, які необхідні для здійснення виробничо-комерційної діяльності. Саме відділ постачання забезпечує підприємство

необхідними матеріальними та нематеріальними ресурсами у відповідній кількості асортименту з високою якістю, які впливають на кінцевий результат діяльності.

Відділ продажу займається відвантаженням товару споживачу. Для того, щоб задовільними покупця потрібна не тільки якісна продукція та швидке оформлення замовлення а також взаємовідносини з ним, щоб покупець здійснював покупку багаторазово, а це впливає й на дохід підприємства.

Завідувач виробництвом забезпечує ефективність проектних рішень, організує розробку заходів щодо удосконалювання оперативного поточного планування обліку виробництва. Здійснює контроль за дотриманням технологічної дисципліни, правил і норм по техніці безпеки, охороні праці, виробничій санітарії і пожежній безпеці, вимог органів санітарних, природоохоронних, організує навчання і підвищення кваліфікації працівників і забезпечує постійне удосконалювання підготовки персоналу організації.

Начальник лабораторії контролює працівників, які проводять фізико-хімічні, органолептичні та мікробіологічні випробовування готової продукції. Забезпечує, щоб сировина, матеріали та готова продукція відповідали вимогам нормативної документації та технічним умовам. Розробляє нові та вдосконалює існуючі методи лабораторного контролю та впроваджує їх у виробництво. Створює заходи щодо скорочення затрат праці під час проведення робіт з контролю виробництва

Філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» складається з таких структурних підрозділів:

- основне виробництво;
- допоміжне виробництво.

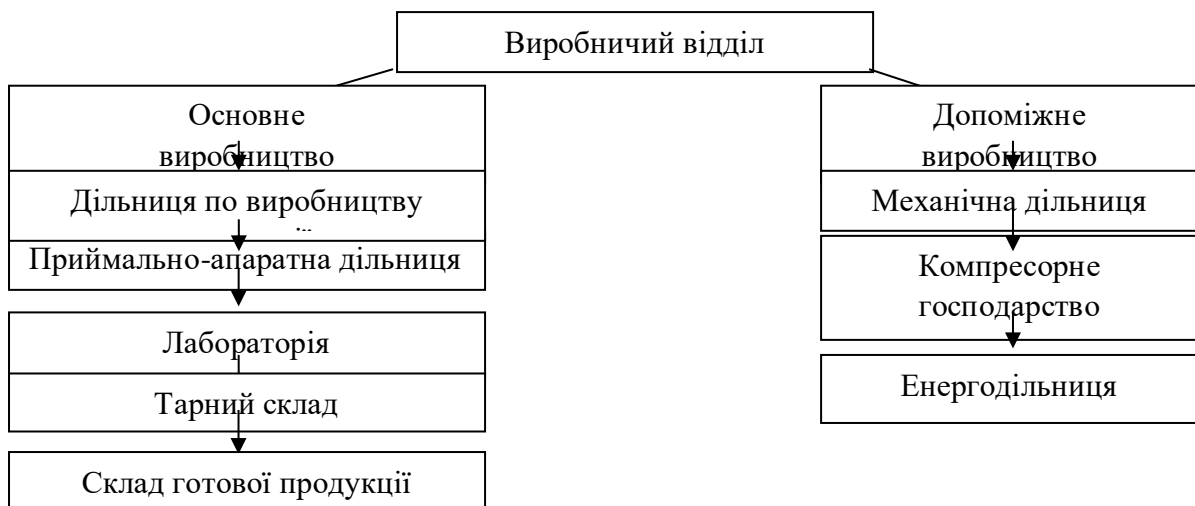

Схема 1.2. Структура виробництва Філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

З основного виробництва здійснюється випуск продукції, а на допоміжному - здійснюється обслуговування основного виробництва, забезпечується безперервний

випуск продукції. На обох відділах виконується виробничих процес для підтримки та безперервній діяльності підприємства.

Складовими основного виробництва є:

- дільниці по виробництву
- цехи,
- лабораторія,
- склади.

Їх кількість та склад визначають виробничу структуру підприємства.

Важливим чинником впливу керівництва на підлеглих у філії ПАТ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» є авторитет, компетентність, діловитість і влада.

1.2 Структура бухгалтерії філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» та форми організації обліку

Бухгалтерія – це самостійний структурний підрозділ апарату управління, на чолі з головним бухгалтером, який здійснює бухгалтерський облік господарської діяльності підприємства. Крім головного бухгалтера в бухгалтерії працює бухгалтер з виробництва та бухгалтер з обліку заробітної плати.

Бухгалтерський облік ведеться згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 року №994 –XIV, а також згідно з Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Бухгалтерію очолює головний бухгалтер, який забезпечує ведення бухгалтерського, податкового та оперативного обліку підприємства на загальній системі оподаткування, складає та подає у встановлені строки фінансову, статистичну, бухгалтерську звітність, організовує роботу бухгалтерії відповідно до чинних законодавчих актів.

Бухгалтер по виробництву веде облік взаєморозрахунків з постачальниками підрядниками та іншими кредиторами, контролює та оформлює актами прихід матеріалів збереження та відпуск зі складу продукції у виробництво, оформлює відповідними актами, формує звіти з виробництва, вимоги на передачу матеріалів у виробництво.

Бухгалтер з обліку заробітної плати – нараховує заробітну плату, здійснює нарахування зарплатних податків, страхових внесків, складає робочий табель, оформлює та розраховує листки непрацездатності, одержує відповідні документи від працівників, які дають підтвердження про відсутність працівника на роботі з наведених причин.

Веде облік наказів про прийняття, звільнення з роботи, про відрядження, надання відпусток.

Укладає договори з новими робітниками, створює особові картки по кожному працівнику окремо та слідкує хто має право на додатку оплати праці, премії, надбавки.

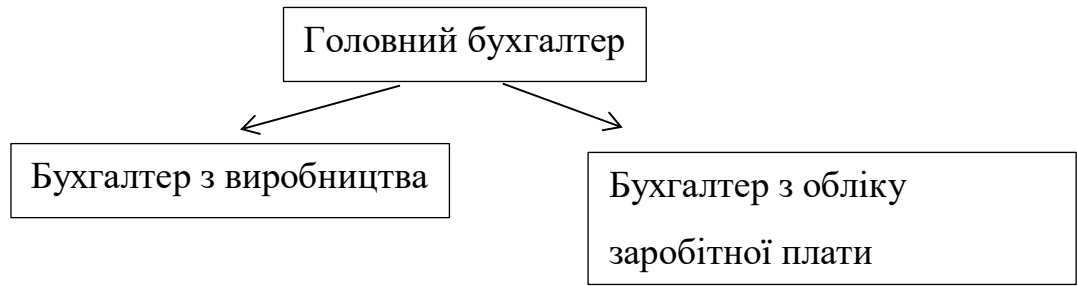

Схема 1.3. Структура бухгалтерії філії ПАТ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

1.3. Організація загального облікового документообігу філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Документообігом це рух службових документів з моменту їх створення, або їх одержання від іншого підприємства, опрацювання і використання за призначенням документів і передача до архіву.

Основними потоками документів на підприємстві є:

- Надходження від інших організацій – вхідні
- Відправлення документів до різних підприємств – вихідні
- Передача між працівниками на підприємстві документів – внутрішні.

Головне завдання документообігу на підприємстві – якісна організація процесу руху документів для задоволення споживачів отримання швидкої інформації для прийняття рішень.

Об'єктами документообігу є первинні документи, облікові реєстри, звітність, а також порядок їх складання, руху та обов'язки відповідальних осіб на кожному з етапів документообігу. Головний бухгалтер філії встановлює документообіг, який є обов'язковим для всіх працівників підприємства.

Документообіг проходить певні стадії обробки (рис. 1.4).

Рис. 1.3. Стадії документообігу

Ці стадії документообігу відображаються у плані (графіку) документообігу.

Графік документообігу – це затверджений порядок обробки інформаційних даних, зазначений у первинних документах.

Графік документообігу встановлює:

- терміни складання, надання та обробки первинних документів;
- перелік документів, які створює та одержує підприємство від інших організацій;
- схеми взаємодії між виконавцями підприємства;
- встановлення відповідальних осіб за складання документів;
- порядок передачі документів для обробки;
- терміни надходження документів до бухгалтерської служби від працівників інших підрозділів підприємства.

Графік документообігу описую всю інформацію про складання, оформлення документів виконавцями, також встановлює строки виконання обов'язків, підвищує рівень механізації та автоматизації на філії.

Підприємство самостійно розробляє графік документообігу.

Графік враховує організаційну структуру підприємства, вид його діяльності, чисельність працівників, систему внутрішньогосподарського контролю.

Графік інструктує поведінку працівників з документами підприємства. Головний бухгалтер несе відповідальність за складання графіку документообігу. Цей графік подається керівнику, він його затверджує у вигляді додатку до Положення про облікову політику.

Графік документообігу є обов'язковим для виконання усіма працівниками, робота яких пов'язана з первинними документами. Графік документообігу можна оформлювати вигляді схеми або таблиці, в якій записується перелік робіт із створення, перевірки та обробки документів, що здійснюються кожним виконавцем підприємства у встановлений термін часу.

1.4.Облікова та податкова політика філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Облікова політика — містить інформацію, яка дозволяє зробити бухгалтерський облік більш прозорим, а господарські процеси – більш контрольованими. Закон про бухгалтерський облік визначає облікову політику як сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку і складання та подання фінансової звітності.

Облікова політика ТДВ «Яготинський маслозавод» застосовується й для філії «Яготинське для дітей», яка діє від 01 січня 2018 р. та сформована рішенням Ради директорів згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

В обліковій політиці відображаються принципи і методи обліку та оцінки, які передбачають декілька варіантів обліку на вибір підприємства або щодо яких є невизначеність.

Облікова політика підприємства базується на основних принципах бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Під принципами бухгалтерського обліку розуміють встановлені правила, якими керуються при оцінці й реєстрації господарських операцій і при відображенні їх результатів у фінансовій звітності.

Основні принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності викладені в статті 4 розділу 1 Закону «Про бухгалтерський облік» у пункті 18 НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Облікова політика відображається у примітках до фінансової звітності, так як є складовою частиною фінансової звітності на підприємстві.

Суттєві положення облікової політики представлені нижче.

1. Основні засоби. Матеріальні активи, які утримуються підприємством з метою використання їх у процесі виробництва, строк корисного використання, яких більше 1 року та вартістю більше 1000 грн. Метод нарахування амортизації на основні засоби прямолінійний. Строки корисного використання основних засобів у Товаристві визначаються спеціальною комісією, призначеною керівником.

Первісна вартість об'єкта основних засобів збільшується на суму витрат, які пов'язані з його поліпшенням та ремонтом. Основні засоби відображаються у фінансовій звітності за первісною вартістю за вирахуванням нарахованого зносу.

Ліквідаційною вартістю основного засобу є розрахункова сума, яку товариство очікує одержати від вибуття активу, за вирахуванням витрат на вибуття, якби стан і період використання об'єкту основних засобів були такими, які очікуються в кінці терміну його використання. Якщо філія використовує актив до кінця періоду його фізичного існування, тоді ліквідаційна вартість дорівнює нулю.

2. Нематеріальні активи. Для нарахування амортизації використовують прямолінійний метод. Призначена комісією визначає строки корисного використання нематеріальних активів. Ліквідаційна вартість нематеріальних активів прийнята нульовою. У фінансових звітах нематеріальні активи відображаються за історичною собівартістю за вирахуванням будь-якої накопиченої амортизації.

3. Незавершені капітальні інвестиції. Підприємство щорічно вкладає значні кошти в оновлення основних засобів, поліпшення виробничих будівель, споруд. Амортизація на активи не нараховується до моменту їх введення в експлуатацію. Незавершене капітальне будівництво включає вартість будівельних робіт, інші прямі витрати та загальновиробничі витрати. Після закінчення будівництва актив переводять у відповідну групу основних засобів. Коли актив буде введено в експлуатацію на нього можна буде нараховувати амортизацію. У складі запасів будуть відображатись незавершене будівництво активів, які призначені для продажу, тої як незавершене будівництво інвестиційної нерухомості відображається як інвестиційна нерухомість.

4. Запасів. Запаси при первісному визнанні обліковуються за собівартістю придбання. Вона включає витрати на придбання, прямі витрати на оплату праці витрати на переробку та частину інших витрат, пов'язаних з доставкою сировини до місця знаходження та та приведення їх у теперішній стан. В Балансі запаси відображаються за найменшою з двох величин: первісною вартістю або чистою

вартістю реалізації. Зменшення вартості запасів (уцінки) відображається з одночасним визнаннями збитків.

5. Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття оцінюються по найменшій з двох величин - балансовій вартості чи справедливій вартості за виключенням затрат на продаж.

6. Доходи від реалізації на підприємстві оцінюються за справедливою вартістю компенсації, яку одержує за надані споживачу у звичайній господарській діяльності товари та послуги, за вирахуванням дисконтів, податків з продажу. Доходи від реалізації товарів визнаються, коли підприємство передало покупцеві основні ризики та вигоди, пов'язані з володінням товарами, коли є ймовірність одержання економічних вигод, пов'язаних із операцією.

Податкова політика – сукупність здійснюваних підприємством заходів, спрямованих на забезпечення своєчасної і повної сплати податків.

Основними критеріями податкової політики є:

- економічна ефективність - це збільшення ефективності виробництва за рахунок продуктивності праці, а тим самим це зумовлює економію часу на витрати підприємства.

- соціальна справедливність - досягнення найбільших результатів за найменших витрат живої та уречевленої праці.

Знання податкового законодавства дає можливість у правильності оформлення та подання усіх відповідних звітів, декларацій податковим органам.

Податки та збори сплачує відповідно до Податкового кодексу України. Для цього виконавець засвоює податкове законодавство. Засвоївши, він знатиме, які податки потрібно сплачувати, в якому розмірі та за який час їх сплатити. Також вивчають можливість використання пільг, якщо вони є на підприємстві. Філія сплачує податок на доходи фізичних осіб, податок на додану вартість, військовий збір, єдиний соціальний внесок, рентну плату, екологічний податок застосовує загальну систему оподаткування.

РОЗДІЛ II Бухгалтерський облік збуту готової продукції та визнання доходів філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» та його комп'ютеризація
2.1. Документальне оформлення виробництва та відпуску готової продукції

Документальне оформлення наявності і руху готової продукції є подібним до обліку виробничих запасів.

Виготовлену продукції із виробництва на склад підприємства оформляється "Прибутковий ордер" (типова форма № М-4) (Додаток Г). Цей документ повинен складатись у двох екземплярах. Перший залишається у комірника із підписом представника цеху, який здає на склад продукцію, а другий - у представника цеху із підписом комірника. Таким способом зберігається контроль і взаємоперевірка звітних даних по складу і по виробничому підрозділу[23].

Товари, які надходять на склад підприємства, куплені з метою подальшого перепродажу, здійснюється за допомогою таких документів: «Видаткова накладна» (Додаток Г), "Товарно-транспортна накладна" (типова форма М-6) (Додаток Е), або "Прибутковий ордер" (типова форма № М-4).

Для оплати продукції підприємство виставляє на адресу покупця "Рахунок-фактура" (Додаток Д).

Відвантаження зі складу підприємства - продавця реалізованої продукції оформляється документом «Товарно-транспортна накладна». Якщо продукція чи товар випускаються зі складу для роздрібною торгівлі, то виписують «Накладну-вимову на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів» (Додаток З) .

Коли оформляються видаткові документи на вивіз із складу підприємства продукції самовивозом, потрібно переконатися чи являється отримувач представником підприємства – покупця. Для цього перевіряється видана йому довіреність на отримання цінностей (Додаток Є) із зазначенням у ній: адреса підприємства – одержувача; строку дії; дата видачі; кому видано та дані, що підтверджують особу; назва підприємства – продавця від кого отримується товар; ідентичність підпису особи, завірена підписами керівником, головного бухгалтера і печаткою підприємства – покупця; кількість продукції, яку необхідно отримати.

У Картках складського обліку (Додаток И) відображається прихід (надходження) готової продукції її продаж (вибуття).

Всі зміни, які відбувались з готовою продукцією і товарами на складі протягом місяця записуються у «Звіт про рух матеріальних цінностей» та передається до бухгалтерії, після чого бухгалтер вносить зміни до «Оборотної відомості по товарно-матеріальних рахунках» [13].

Обліково-аналітичне забезпечення процесу збуту готової продукції та визнання доходів

Посада	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата	РОЗДІЛ II Бухгалтерський облік збуту готової продукції та визнання доходів філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» та його комп'ютеризація	21
Здобувач	Кузик О.Ю.		05.05.2020		
Науковий керівник	Редзюк Т.Ю.		07.05.2020		
Завідувач кафедри	Чернелевський Л.М.		11.06.2020		

У журналах №3, 5, 6 відображається узагальнена інформація за операціями, яка пов'язана з рухом готової продукції та товарів на підставі звітів виробничих підрозділів та звітів руху матеріальних цінностей [15].

Кореспонденції бухгалтерських рахунків, що відображають надходження на підприємство готової продукції і товарів представлено у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Бухгалтерське проведення по надходженню на підприємство готової продукції і товарів

№	Зміст господарської операції	Д-т	К-т	Сума, грн
1	2	3	4	5
1	Отримано від постачальника товари	28	631	1000,00
2	Відображено податковий кредит	641	631	2000,00
3	Сплачено постачальнику за товари	631	311	12000,00
4	Сплачено підряднику готівкою	631	301	50000,00
5	Сплачено постачальну аванс	371	311	5000,00
6	Отримано транспортні послуги	281	631	5000,00
7	Відображено податковий кредит	641	644	1000,00
8	Списана сума раніше відображеного податкового кредиту	644	631	1000,00
9	Взаємозалік розрахунків	631	371	5000,00

Готова продукція ведеться на підприємстві за місцем її зберігання у натуральних одиницях виміру(характеризують кількість, обсяг та вагу продукції відповідно до їх фізичних властивостей, використовують для кількісного обліку готових виробів); умовно-натуральних одиницях (показники, необхідні для одержання узагальнених показників з обліку однорідної продукції).

На складі в облікових регістрах (відомостях, сальдових відомостях, картках, книзі складського обліку) готова продукція ведеться в кількісному вимірі.

2.2 Відображення операцій зі збуту готової продукції в системі рахунків бухгалтерського обліку

Для узагальнення інформації про наявність та рух готової продукції підприємства використовується рахунок 26 "Готова продукція".

Готова продукція - це продукція, яка пройшла всі стадії перевірки, випробування, приймання, укомплектування, відповідає технічним умовам і стандартам та готова до використання. Вироблена готова продукція відображається в балансі за первісною вартістю [20].

За дебетом рахунку 26 "Готова продукція" відображається надходження готової продукції з власного виробництва.

Готову продукцію відноситься до складу запасів. Методологічні основи формування в бухгалтерському обліку інформації про готову продукцію визначаються П(С)БО 9 "Запаси" [5], П(С)БО 16 "Витрати" [4] та Методичні рекомендації № 2 з бухгалтерського обліку запасів [5].

Одночасно із цільовим (основним) продуктом у єдиному технологічному процесі може бути одержано супутню продукцію. Вона за якістю має відповідати технічним умовам або встановленим стандартам, приймається відділом технічного контролю і призначається для подальшої переробки або відпуску стороннім підприємствам (п. 428 Методичних рекомендацій № 373) [6].

Рахунок 28 «Товари» призначений для обліку руху товарно-матеріальних цінностей, що надійшли на підприємство з метою продажу. Рахунок 28 (281-286) використовують здебільшого збутові, торгові, заготівельні та громадського харчування підприємства.

На промислових підприємствах рахунок 28 "Товари" використовують для обліку матеріалів, продуктів, які спеціально придбані для продажу, або якщо придбали товарно-матеріальні цінності для комплектування на промисловому підприємстві і вартість їх не включається до собівартості готової продукції, що виробляється, а відшкодовується покупцями окремо.

Рахунок 28 «Товари», використовує підприємство для ведення обліку при купівлі тари, а також використанні тари для власного виробництва, окрім інвентарної тари, яка використовується для виробничих та господарських потреб, облік якої ведеться на рахунку 11 "Інші необоротні матеріальні активи" чи 20 "Виробничі запаси".

Рахунок 28 "Товари" має такі субрахунки:

281 "Товари на складі";

282 "Товари в торгівлі";

283 "Товари на комісії";

284 "Тара під товарами";

285 "Торгова націнка".

За дебетом відображення субрахунків 281-284 показує збільшення товарів та їх вартості, за кредитом – зменшення.

На субрахунку 281 "Товари на складі" відображається облік руху та наявності товарних запасів, що знаходяться на складах, оптових та розподільчих базах, сховищах як морозильних так і овочевих.

На субрахунку 282 "Товари в торгівлі" показують наявність та рух товарів, що знаходяться на підприємствах роздрібною торгівлі (в кіосках, магазинах, у буфетах підприємств громадського харчування тощо).

На субрахунку 283 "Товари на комісії" ведеться облік товарів, переданих на комісію за договорами, що не передбачають передання права власності на даний товар до його оплати. Аналітичний облік ведеться за видами товарів і комісіонерами.

На субрахунку 284 "Тара під товарами" на цьому рахунку відображається облік наявності та руху тари під товарами, а також порожньої тари на підприємстві. Торгові підприємства можуть встановлювати, за згодою керівництва, облік тари за

середніми обліковими цінами в залежності за видами (групами) тари та цінами на тару. Різниця, яка припадає між цінами придбання і середніми обліковими цінами на тару відноситься на субрахунок "Торгова націнка"[13].

На субрахунку 285 "Торгова націнка" торговельні, постачальницькі та збутові підприємства при веденні обліку товарів за продажними цінами відображають торгові націнки на товари. Тобто коли виникає різниця між ціною, за якою було закуплено товар, та ціною, за яку його продали. За кредитом субрахунку 285 відображається збільшення суми торгової націнки, за дебетом – списання (зменшення).

Списання за розрахунками суми торгової націнки на реалізовані товари відображається за дебетом субрахунку 285 і кредитом субрахунків 281 і 282. У звітність заноситься згорнуте сальдо за всіма субрахунками рахунку 28.

Готова продукція і товари можуть надходити на підприємство в результаті:

- роботи підрозділу виробництв, які виробляють готову продукцію;
- взаємодії із підприємствами – постачальниками при закупівлі товарів з метою їх подальшого перепродажу;
- оприбуткування лишків готової продукції і товарів за наслідками проведених інвентаризацій тощо.

Готова продукція і товари можуть зменшуватися за своїми обсягами, зокрема:

- внаслідок переведення їх із однієї облікової групи до іншої та списання їх на витрати виробництва у якості виробничих запасів;
- в результаті реалізації як юридичним так і фізичним особам;
- за результатами проведених інвентаризацій і виявлених недостач готової продукції і товарів тощо

Узагальнена інформація про собівартість реалізованої готової продукції, товарів, послуг відображається на рахунок 90 "Собівартість реалізації" .

За дебетом рахунку 90 "Собівартість реалізації" відображається виробнича собівартість реалізованої готової продукції, робіт, послуг; фактична собівартість реалізованих товарів (без торгових націнок), за кредитом – списання, закриття дебетових оборотів на рахунок 79 "Фінансові результати"[15].

Виробнича собівартість продукції = незавершене виробництво на початок періоду+ виробничі витрати періоду- зворотні відходи- супутня продукція-брак-незавершене виробництво на кінець періоду.

До собівартості продукції не включаються адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати. Ці витрати списуються на фінансовий результат діяльності підприємства проведення Дебет рахунку 79, а Кредит рахунків 92,93.

Рахунок 90 "Собівартість реалізації" має такі субрахунки:

- 901 "Собівартість реалізованої готової продукції";
- 902 "Собівартість реалізованих товарів";
- 903 "Собівартість реалізованих робіт і послуг".

На субрахунку 901 "Собівартість реалізованої готової продукції" відображається облік виробничої собівартості реалізованої готової продукції.

На субрахунку 902 "Собівартість реалізованих товарів" відображається собівартість реалізованих товарів, яка визначається Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 9 "Запаси".

На субрахунку 903 "Собівартість реалізованих робіт і послуг" ведеться облік собівартості реалізованих за звітний період робіт і послуг.

Зауважимо, що по дебету субрахунку 902 "Собівартість реалізованих товарів" вказується не лише собівартість реалізованих товарів, а також і сума транспортно-заготівельних витрат, пов'язаних із їх закупівлею, яка підлягає списанню за результатами обсягів реалізації у конкретному місяці.

Рахунок 90 "Собівартість реалізації" кореспондує за дебетом з кредитом рахунків:

- 21"Тварини на вирощуванні та відгодівлі"
- 79"Фінансові результати"
- 23"Виробництво"
- 26"Готова продукція"
- 27"Продукція сільськогосподарського виробництва"
- 28 "Товари"
- 91"Загальновиробничі витрати"

Кореспонденцію бухгалтерських рахунків з продажу та іншого вибуття готової продукції і товарів представлено у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Бухгалтерське проведення при реалізації готової продукції

№	Зміст господарської операції	Д-т	К-т	Сума, грн	Первинний документ
1	2	3	4	5	6
1	Відвантажено готову продукцію покупцю	361	701	36 000,00	Відаткова накладна
2	Податкове зобов'язання по ПДВ	701	643	6 000,00	Податкова накладна
3	Списання собівартості готової продукції	901	26	27 000,00	Розрахунок бухгалтера
4	Транспортні витрати	93	685	750,00	Акт наданих послуг, ТТН

Продовження таблиці 2.2.

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

5	Податковий кредит з ПДВ	641	685	150,00	Податкова накладна
6	Надійшли кошти на поточний рахунок	311	361	36 000,00	Банківська виписка
7	Списання коштів для розрахунків з іншими кредиторами	685	311	900,00	Банківська виписка
5	Закриття рахунку доходу	701	79	30 000,00	Розрахунок бухгалтера
6	Закриття рахунку витрат (собівартості реалізованої продукції)	79	901	27 000,00	Розрахунок бухгалтера
	Закриття рахунку витрат на збут	79	93	750,00	Розрахунок бухгалтера
7	Нараховано податок на прибуток	98	641	405,00	Розрахунок бухгалтера
8	Закриття податку на прибуток	79	98	405,00	Розрахунок бухгалтера
9	Чистий прибуток	79	441	1 845,00	Розрахунок бухгалтера

При організації обліку готової продукції є основним визначення її характеру. Згідно з цією ознакою готову продукцію групують за формою (речова, результати виконаних робіт чи наданих послуг), ступенем готовності (незавершене виробництво, напівфабрикати, готова продукція) та технологічною складністю (проста, складна).

Готова продукція на підприємстві проходить такі операції: [20]

- випуск продукції з виробництва і здача її на склади;
- зберігання продукції на складах підприємства;
- відвантаження продукції місцевим покупцям;
- відпуск продукції для внутрішніх потреб основних цехів, для збуту продукції;
- реалізація продукції.

Рахунок 26 "Готова продукція" узагальнюється інформацію про стан та рух готової продукції підприємства. За дебетом рахунку відображається надходження готової продукції власного виробництва за фактичною виробничою собівартістю або за нормативною вартістю.

За кредитом — списання виробничої собівартості готової продукції [20].

Собівартість реалізованої готової продукції визначається за методами оцінки вибуття запасів.

П(С)БО 16 "Витрати" визначено два види собівартості продукції — виробнича та собівартість реалізованої продукції, які зображені на рисунку 2.1. Собівартість реалізованої продукції

Для визначення виробничої собівартості продукції важливе значення мають прямі витрати — які віднесені до конкретного об'єкта витрат економічно доцільним шляхом.

Об'єкт витрат — це роботи, послуги, продукція або вид діяльності підприємства, які потребують визначення пов'язаних з їх виробництвом (виконанням) витрат пп. 4 П(С)БО 16 "Витрати" [11].

До виробничої собівартості продукції включаються:

— прямі матеріальні витрати. Елементами цих витрат вважають прямі матеріальні витрати, які включають вартість сировини палива, енергії, що утворюють основу виробленої продукції.

Прямі матеріальні витрати зменшуються на вартість зворотних відходів, отриманих у процесі виробництва. Відповідно до п. 2.13 методичних рекомендацій № 2 зворотні відходи виробництва — це залишки сировини, матеріалів, напівфабрикатів та інших видів матеріальних цінностей, що утворилися у процесі виробництва продукції (послуг, робіт), втратили частково або повністю свої споживчі властивості початкового матеріалу (хімічні та фізичні) і через це можуть використовуватися з підвищеними витратами, але буде відповідно зменшення виходу продукції або зовсім не використовуються за прямим призначенням.

Оприбуткування зворотних відходів, отриманих у процесі виробництва, які визнаються активом та віднесені до складу інших матеріалів, відображається за Дт субрахунку 209 "Інші матеріали" у кореспонденції з Кт рахунку 23 "Виробництво";

— прямі витрати на оплату праці включають заробітну плату та інші виплати працівникам, які безпосередньо відносяться до зайнятих у виробництві продукції, виконанні робіт або наданні послуг, які можуть безпосередньо бути віднесеними до конкретного об'єкта витрат;

— інші прямі витрати, котрі безпосередньо відносять до конкретного об'єкта витрат, зокремо це може бути відповідний спецодяг для робітників, охорона праці, здоров'я, амортизація, відрахування на соціальні заходи, втрати від браку, які складаються з вартості забракованої з технологічних причин продукції (виробів, напівфабрикатів), зменшеної на її справедливу вартість, та витрат на виправлення такого технічно неминучого браку;

— змінні загальновиробничі та постійні розподілені загальновиробничі витрати [5].

Виробнича собівартість продукції зменшується на справедливу вартість супутньої продукції, яка реалізується, та вартість супутньої продукції в оцінці можливого її використання, що використовується на самому підприємстві.

Підприємство самостійно встановлює перелік та склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг).

Згідно з п. 11 П(С)БО 16 "Витрати" собівартість реалізованої продукції складається з:

- виробничої собівартості продукції, яка була реалізована протягом звітного періоду;
- нерозподілених постійних загальновиробничих витрат;
- наднормативних виробничих витрат [11].

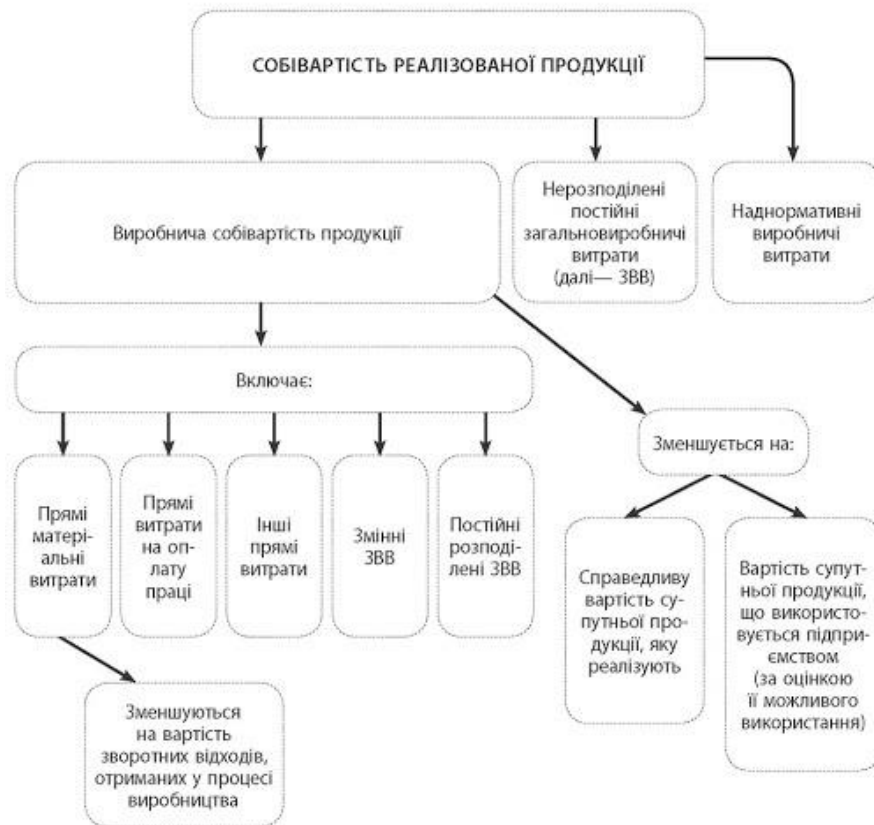

Рис. 2.1. Собівартість реалізованої продукції

У П(С)БО 16 "Витрати" наведено також ще три види витрат, які хоча й пов'язані з операційною діяльністю, проте не включаються до собівартості реалізованої продукції — це адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати [11].

Візьмемо до уваги рахунок 93 «Витрати на збут». Згідно з п.19П(С)БО 16 "Витрати" витрати на збут включають витрати, пов'язані з реалізацією (збутом) продукції (товарів, робіт, послуг):

- витрати на оплату праці та комісійні винагороди працівникам підрозділу збуту торговим агентам та продавцям;
- витрати пов'язані на пакувальні матеріали для затарювання готової продукції на складах готової продукції;
- витрати на просування товару, на рекламу та дослідження ринку збуту;
- витрати на відрядження працівників, які зайняті збутом продукції;
- витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів, пов'язаних зі збутом продукції, товарів, робіт, послуг (операційна оренда, страхування, амортизація, ремонт, опалення, освітлення, охорона);

- витрати на охорну, транспортування, страхування продукції та інші послуги пов'язані з транспортуванням продукції відповідно до умов підписаного договору поставки між покупцем та продавцем;
- витрати на гарантійне обслуговування, ремонт;
- витрати на ремонт тари;
- витрати на передпродажну підготовку товарів;
- витрати на страхування реалізації готової продукції (товарів), що зберігається на складі підприємства;
- витрати на транспортування готової продукції між складами підприємства;
- інші витрати, пов'язані зі збутом продукції, товарів, робіт, послуг [11].

Протягом звітної періоду готова продукція, яка передається зі складу, відпускається в торіглю списується по розрахунковій обліковій ціні, а вкінці місяця доводиться до фактичної собівартості.

Облік витрат на збут на рахунку 93 "Витрати на збут" відображають за дебетом суму витрат пов'язану зі збутом, а за кредитом — списання на рахунок 79 "Фінансові результати".

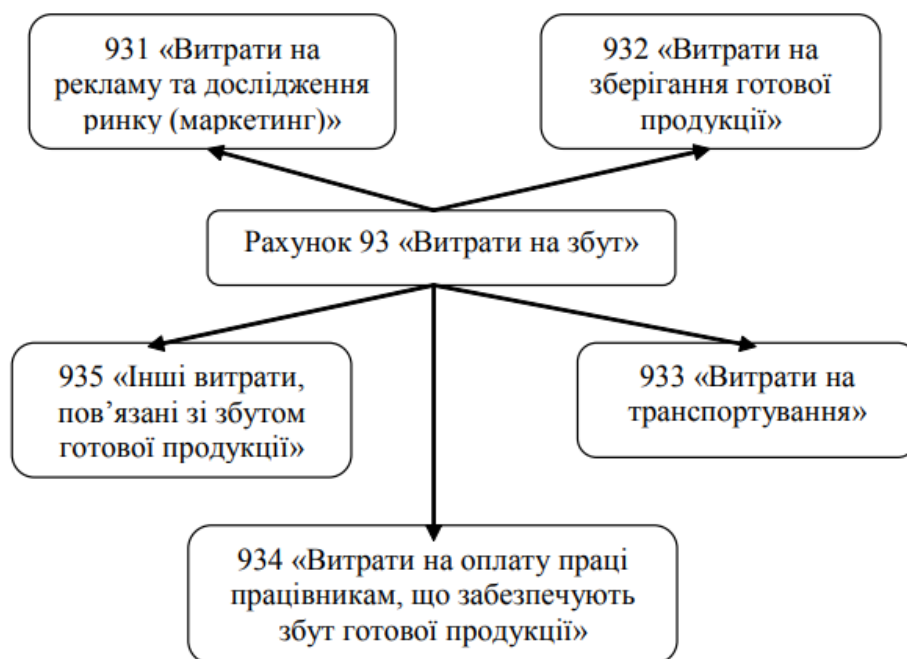

Рис. 2.2. Субрахунки до рахунка 93 "Витрати на збут"

До витрат на збут належать витрати транспортування продукції, товарів за умовами підписаного договору, пакувальних матеріалів, витрати на оплату праці, премії торговим агентам, продавцям, працівникам відділу збуту, витрати на маркетинг та рекламу, амортизацію, ремонт та утримання основних засобів, інших необоротних активів, що використовуються для забезпечення збуту продукції, товарів, робіт і послуг.

Деталізуємо рахунок 93 "Витрати на збут" субрахунками, які будуть актуальними при організації обліку процесу реалізації готової продукції (рис. 2.2).

Вважаю за доцільне запровадити наступні аналітичні рахунки до субрахунків 931—935.

931 «Витрати на рекламу та дослідження ринку (маркетинг)»

931-1 «Витрати пакувальних матеріалів для затарювання готової продукції»

931-2 «Витрати на дослідження ринку»

931-3 «Витрати на рекламу у засобах масової інформації»

932 «Витрати на зберігання готової продукції»

932-1 «Витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів, пов'язаних зі збутом готової продукції»

932-2 «Витрати на ремонт тари»

932-3 «Витрати на гарантійний ремонт і гарантійне обслуговування»

932-4 «Витрати на страхування призначеної для подальшої реалізації готової продукції, що зберігається на складі підприємства»

933 «Витрати на транспортування»

933-1 «Витрати на транспортування, перевалку і страхування готової продукції»

933-2 «Транспортно-експедиційні та інші послуги, пов'язані з транспортуванням готової продукції відповідно до умов договору поставки»

933-3 «Витрати на транспортування готової продукції між складами підрозділів (філій, представництв) підприємства»

934 «Витрати на оплату праці працівникам, що забезпечують збут готової продукції»

934-1 «Оплата праці та комісійні винагороди продавцям»

934-2 «Оплата праці торговим агентам»

934-3 «Оплата праці працівникам підрозділів, що забезпечують збут»

934-4 «Витрати на відрядження працівників, зайнятих збутом на території України»

934-5 «Витрати на відрядження працівників, зайнятих збутом за кордоном»

935 «Інші витрати, пов'язані зі збутом готової продукції»

935-1 «Трансакційні витрати»

Організація обліку готової продукції та процесу її реалізації має такі завдання:

- своєчасне оформлення первинних документів з обліку готової продукції;
- забезпечення контролю готової продукції на складах підприємства;
- визначення кількості та вартості відвантаженої продукції (за обліковими цінами);
- своєчасне відображення операцій з відвантаження і реалізації продукції;
- своєчасне відображення операцій розрахунків з покупцями та замовниками;

- визначення заборгованості покупців та замовників перед підприємством за відвантажену їм продукцію згідно з договорами;
- забезпечення контролю за виконанням плану випуску і реалізації продукції;
- визначення собівартості готової продукції в процесі її реалізації;
- облік витрат, пов'язаних із збутом продукції, а також просування їх на споживчому ринку;
- визначення фінансового результату від реалізації продукції.

На складах готова продукція ведеться відповідно до їх виду в кількісному виразі у Книгах складського обліку. У цій Книзі вказується назва продукції, її номенклатурний номер, одиниця виміру, розмір, марка, ціна за одиницю. Також в Картках або Книгах складського обліку робляться щоденно записи про надходження та відпуск зі складу та виводяться залишки по кожній продукції. На підставі здавальних накладних, що виписуються у двох примірниках, складається Відомість випуску продукції.

Оцінка у звітному періоді може здійснюватися за виробничою собівартістю і за методом оцінки вибуття запасів при реалізації з деяким відхиленням від виробничої собівартості. Наприкінці місяця обов'язковою умовою є облік готової продукції за виробничою собівартістю (визначається за даними аналітичного обліку витрат на виробництво) [20].

Програмне забезпечення на підприємстві дозволяє щоденно складати оборотні відомості обліку випуску продукції з виробництва і руху готових виробів у розрізі складів та інших місць зберігання.

Облік готової продукції забезпечує контроль за виконанням завдань з випуску продукції згідно договору, зберігання готової продукції, своєчасне оформлення документів на відвантаження.

Облік готової продукції включає комплекс робіт, які забезпечують випуск та реалізацію готових виробів за короткий проміжок часу так і в цілому за звітний період, своєчасний і якісний облік виробництва, контроль за цілісністю і своєчасне відвантаження готової продукції покупцям [14].

Процес організації обліку готової продукції та її реалізації, можна умовно розподілити на етапи, на кожному з яких важливо визначити осіб, які відповідатимуть за виконання певних розподілених обов'язків, та осіб, які контролюватимуть їх виконання (рис.2.3).

Рис. 2.3. Етапи організації обліку готової продукції та її реалізації

Реалізованою продукцією вважається продажна вартість відвантаженої готової продукції, зазначеної в оформлених як підстава для розрахунків з покупцями та замовниками документах, або продажна вартість відвантаженої готової продукції, захована як платіж на рахунки підприємства в установах банків.

У бухгалтерському обліку при продажі продукції зазначається оцінка, що прийнята підприємством згідно з обліковою політикою — первісна вартісна (за Дт 901 "Собівартість реалізації готової продукції") та оцінка, що визначається за домовленістю сторін (за Кт 701 "Дохід від реалізації готової продукції").

Ефективність збуту залежить від застосованих збутових стратегій маркетингу підприємства, які в свою чергу визначаються комплексом заходів з формування асортименту товарної продукції, укладанням договорів, стимулюванням збуту, ступенем задоволення споживацьких запитів, ціноутворенням, транспортуванням та іншими організаційними аспектами збутової діяльності.

Розробка й обґрунтування збутової політики підприємства передбачає вирішення таких питань:

- вибір ринку та оцінювання його місткості;
- організація системи збуту та визначення необхідного фінансового забезпечення;
- вибір найбільш придатних каналів та методів збуту;

- вибір часу виходу на ринок;
- визначення оптимальних траєкторій руху продукції до споживача;
- визначення форм та методів стимулювання збуту та необхідних для цього витрат.

Одними з найбільш ефективних засобів стимулювання збуту продукції на ринку є: реклама, технічна після продажна підтримка реалізованої продукції, а також система формування попиту споживачів та їх потреб шляхом встановлення особистих контактів зі споживачами на місцях реалізації [24].

2.3. Застосування інформаційних технологій обліку готової продукції та доходів

На сьогодні існує безліч програм для ведення своєї діяльності комп'ютеризовано. Так як це забезпечує витрачання менше часу для заповнення документів вручну, які можна легко надрукувати уже з готових вами заповнених в базі даних документів.

Це в першу чергу, для керівників є позитивно, так як витрачається менше часу для виконання роботи, а тим самим, працівник може за робочий день виконати більше і не приділяючи цьому багато зусиль. Це і буде продуктивність, яка є позитивна для всіх робочих, які використовують програмне забезпечення.

На даному підприємстві програмним обладнанням слугує «1С:Бухгалтерія». Це незамінна програма для ведення бухгалтерського та податкового обліку, автоматичного формування звітності. З цією програмою "FREDO Звіт" – це сервіс подання електронної звітності та обміну первинними документами. Також можливість вивантаження в Медок - і здавати свою звітність по інтернету.

Система “1С – Бухгалтерія” - це бухгалтерська програма.

Основними завданнями є:

- ведення синтетичного й аналітичного обліку стосовно потреб підприємства;
- одержання всієї необхідної звітності та документів по синтетичному й аналітичному обліку;
- можливість доповнювати і змінювати систему проводок, форм первинних документів, ведення аналітичного обліку, форм звітності;
- автоматичний друк вихідних (первинних) документів;

Застосування в обліку діалогових режимів спілкування і видачі облікової інформації є однією з принципово нових якостей, властивих новій схемі узагальнення.

Діалогова форма ведення бухгалтерського обліку характеризується повною автоматизацією обробки і систематизації облікової інформації. Дані будь-якого рівня розробки можна отримати після відображення в обліку господарських операцій безпосередньо після введення її в базу даних. Діалогова форма ведення бухгалтерського обліку передбачає автоматизоване виконання завдань у бухгалтерському обліку як у регламентному, так і в діалоговому режимі, забезпечує обмежений доступ як до первинної, так і до систематизованої інформації шляхом введення паролів, перевірки повноважень на доступ до інформації.

Діалогова форма ведення бухгалтерського обліку характеризується:

- автоматизованою фіксацією всієї облікової інформації на машинних носіях, автоматизацією документування;
- систематизацією, узагальненням і відображенням даних бухгалтерського обліку;
- відображенням даних не тільки в друкованому вигляді, а й у вигляді відеограм;
- автоматичним контролем вихідної інформації;
- забезпеченням розшифрування будь-якого результативного показника з наведенням порядку застосованих у машині розрахунків і всієї вхідної інформації, використаної для розрахунків;
- оперативним управлінням фінансовими, трудовими, матеріальними ресурсами підприємства;
- здійсненням аналізу даних за їх введенням.

У програмі «1С: Підприємство» заповнюємо картку підприємства. Заходимо у Довідник «Організації» і заповнюємо в діалоговому вікні дані по підприємству (повна назва, ЄДРПОУ, юридичну адресу, індивідуальний податковий номер, вид економічної діяльності, коди, номер реєстрації, контактна інформація).

Рис.2.4.1. Облікова політика підприємства

Далі заповнюємо параметри облікової політики на поточний рік : розділ «Облікова політика підприємства» та заповнюємо усі необхідні нам розділи(рис.2.4.1. та рис. 2.4.2.).

Учетная политика организаций

Действия ▾

Организация:

Применяется с: по

Налогообложение | Бухгалтерский учет | Производство | Оформление налоговых докуме...

Способ оценки стоимости МПЗ:

Оценка стоимости материально-производственных запасов при выбытии. Способ оценки материалов, принятых в переработку (счет 022), всегда "по средней".

Способ оценки товаров в рознице:

Для ведения учета торговой наценки (счет 285 "Торговая наценка") выбирается способ оценки товаров в рознице "по стоимости продажи".

Доходы и расходы:

Используемые классы счетов расходов.

Включать сумму дооценок ОС пропорционально начислению амортизации в состав нераспределенной прибыли с уменьшением дополнительного капитала (в соответствии с п. 21 П(С)БУ 7 и п. 41 МСФО 16)

< Назад | Далее > | ОК | Записать | Закрыть

Рис.2.4.2. Облікова політика підприємства

Коли заповнили дані по підприємству, далі вносимо дані працівників : «Кадри» - «Прийом на роботу в організацію» - «Додати». Заповнюємо всі необхідні дані по співробітникам в діалоговому вікні (рис.2.4.3.).

Спосіб відображення виробничого персоналу Дт231 Кт661
Спосіб відображення адміністративного персоналу Дт92 Кт661

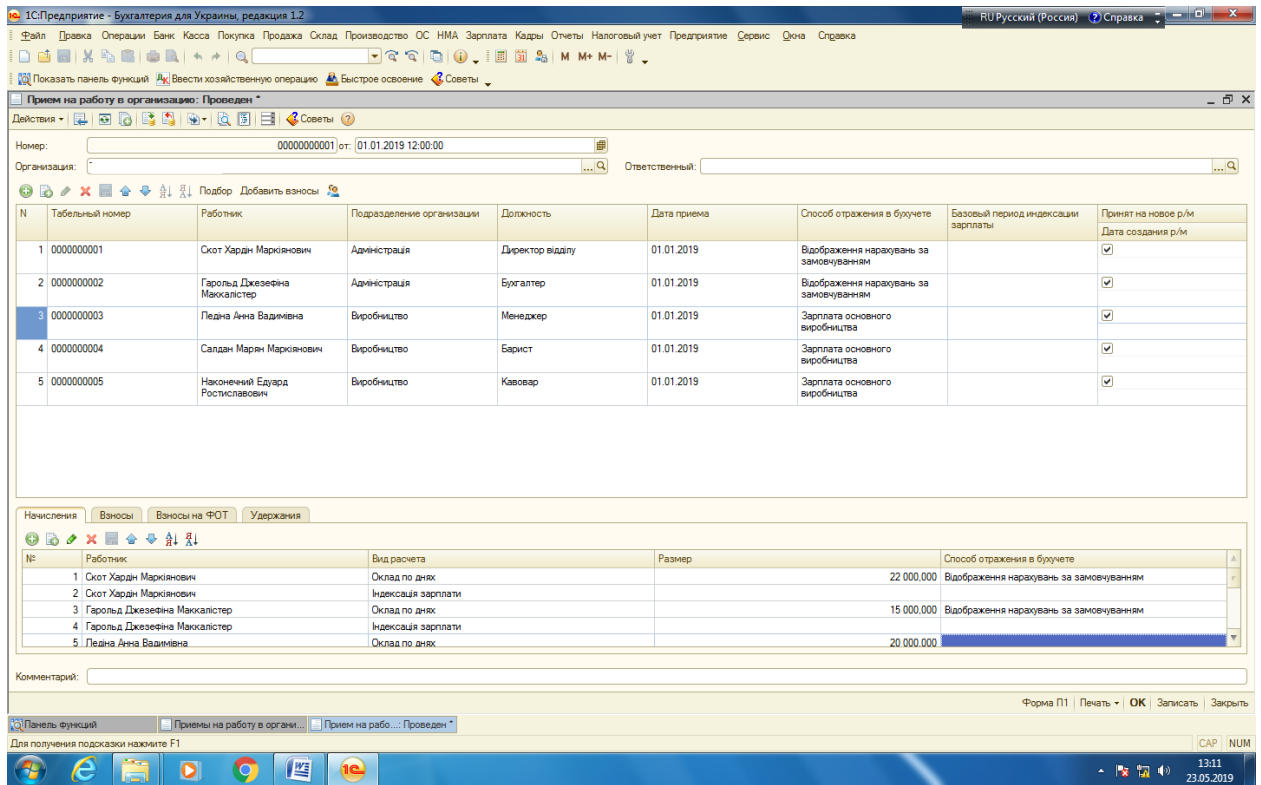

Рис.2.4.3. Прием на работу в организацию работников

Далі створюємо контрагентів: заходимо в меню «Підприємство» - «Контрагенти», створюємо папку «Покупці» та вписуємо базу клієнтів (рис.2.4.4.), так само і постачальників «Підприємство» - «Контрагенти» - «Постачальники» (рис.2.4.6.).

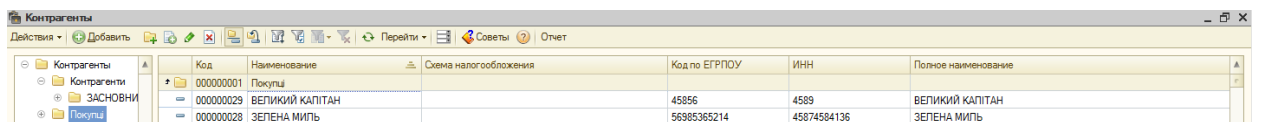

Рис. 2.4.4. Контрагенты покупателей

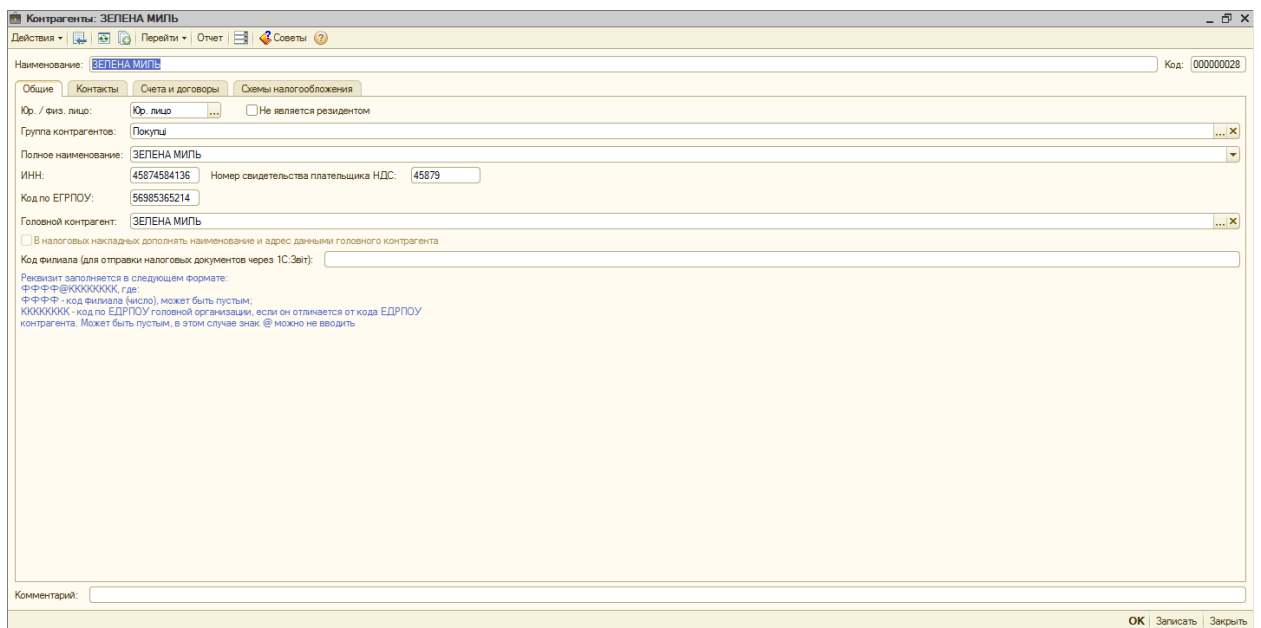

Рис. 2.4.5. Контрагенты покупателей

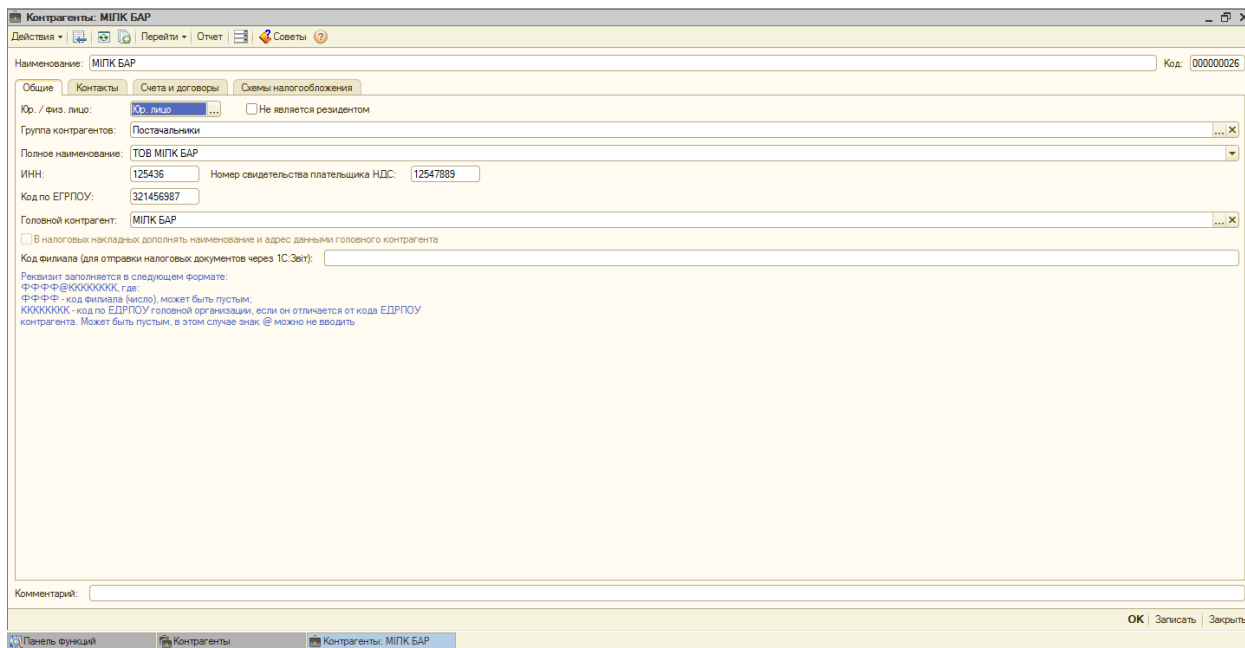

Рис. 2.4.6. Контрагенты поставщики

Вводимо початкові залишки. Для цього «Підприємство» - «Введення початкових залишків» (рис.2.4.7.) . Вибраємо дату, на яку будуть введені початкові залишки – 31.12.2018. Після чого вводимо залишки по кожному рахунку окремо.

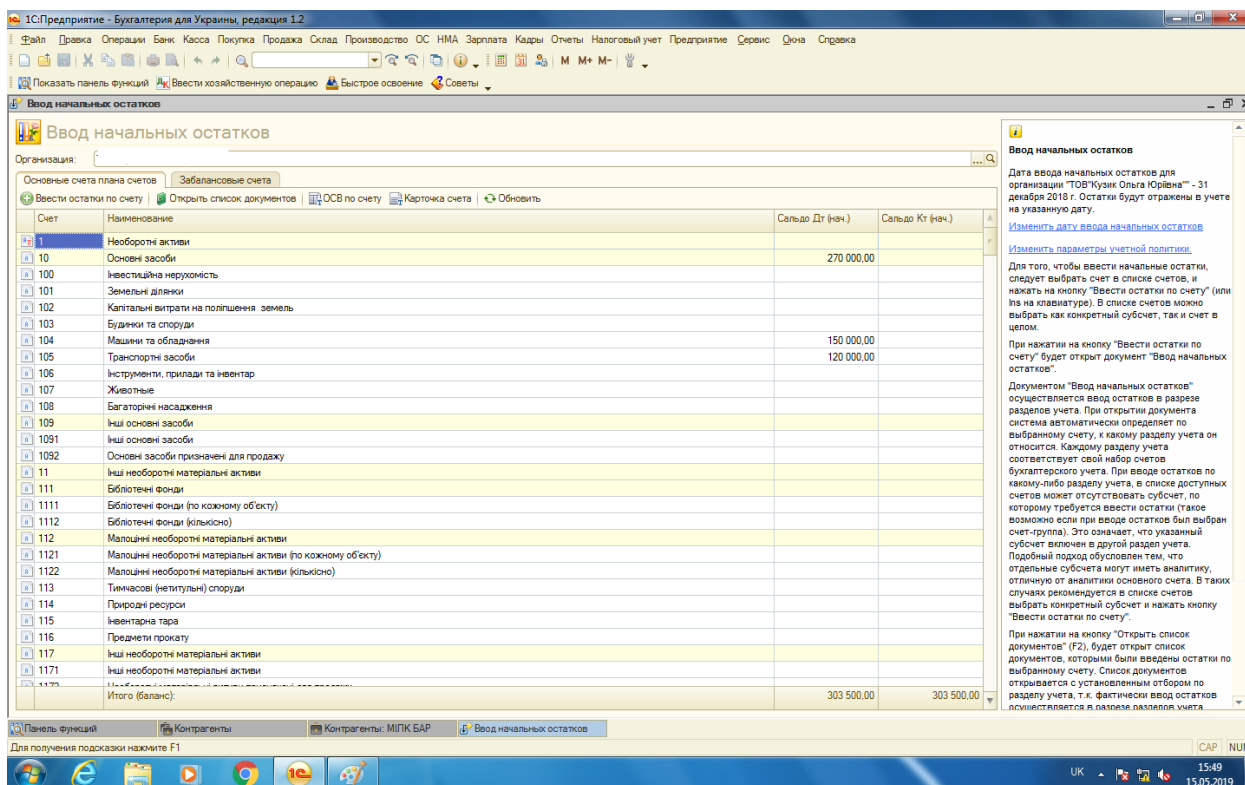

Рис. 2.4.7. Початкові залишки

Після того, як внесли залишки, вносимо основні засоби та знос в розділі «Основні засоби по рахунку 10, 11, 13, 286», «Додати». Заборгованість покупців

зазначаємо в розділі « Взаєморозрахунки з контрагентами» - « Додати» - «Вид заборгованості: дебіторська» (рис. 2.4.8.).

Ввод начальных остатков: Взаиморасчеты с контрагентами (счета 36, 371, 3771, 3772, 63, 681, 6851, 6852, 643, 644). Проведен

Действия Режим ввода остатков... Советы

Номер: 00000000018 от: 31.12.2018 12:00:07

Организация: філія «Яготинське для дітей» Раздел учета: Взаиморасчеты с контрагентами (счета 36, 371, 3771, 377...

N	Вид задолженности	Контрагент	Валюта	Счет учета	Документ расчетов	Сумма в валюте ...	Сумма долга	Тип контрагента	Вид расчетов
		Договор к...	Курс на дат...						
1	Дебиторская	Кавова роса	грн	361		600,00	600,00	Поставщик	Расчеты
		Кузик Оль...	1,0000						

Рис. 2.4.8. Дебіторська заборгованість

В розділі «Інші рахунки бухгалтерського обліку» (рис. 2.4.9.). вносимо дані про статутний капітал підприємства (рахунок 401), неоплачений капітал(рахунок 46) та короткостроковий кредит банку (рахунок 601).

Ввод начальных остатков: Прочие счета бухгалтерского учета. Проведен

Действия Режим ввода остатков... Советы

Номер: 00000000011 от: 31.12.2018 12:00:00

Организация: філія «Яготинське для дітей» Раздел учета: Прочие счета бухгалтерского учета

N	Счет учета	Субконто счета	Валюта	Вал. сумма	Количество	Остаток по дебету	Остаток по кредиту
1	401		грн	270 000,00			270 000,00

Ввод начальных остатков: Прочие счета бухгалтерского учета. Проведен

Действия Режим ввода остатков... Советы

Номер: 00000000012 от: 31.12.2018 12:00:01

Организация: філія «Яготинське для дітей» Раздел учета: Прочие счета бухгалтерского учета

N	Счет учета	Субконто счета	Валюта	Вал. сумма	Количество	Остаток по дебету	Остаток по кредиту
1	46		грн	15 000,00		15 000,00	

Ввод начальных остатков: Прочие счета бухгалтерского учета. Проведен

Действия | Режим ввода остатков... | Советы

Номер: 00000000013 от: 31.12.2018 12:00:02

Организация: філія «Яготинське для дітей» | Раздел учета: Прочие счета бухгалтерского учета

N	Счет учета	Субконто счета	Валюта	Вал. сумма	Количество	Остаток по дебету	Остаток по кредиту
1	601		грн	30 000,00			30 000,00

Рис. 2.4.9. Інші рахунки бухгалтерського обліку

Спочатку ми отримуємо номенклатуру від постачальника, яку вносимо в базу як «Прибуткова накладна» від постачальника. Заповнюємо від кого отримали, коли доставлено продукцію, найменування і на яку суму без ПДВ та з ПДВ. Для того, щоб відвантажити покупцю товар.

Створюємо «Рахунок на оплату покупцеві» у вкладці «Продаж». Договір з покупцем здійснюється на умовах товарного кредиту, тому робимо відвантаження товару покупцю «Продаж» - «Реалізація товарів і послуг» (рис. 2.4.10.). Ставимо дату, вписуємо контрагента, найменування товару, його кількість, ціну, склад з якого виписується товар та договір.

Реализация товаров и услуг: Продажа, комиссия. Проведен

Операция | Цены и валюта... | Действия | Советы

Номер: 00000000001 от: 15.01.2019 12:00:00

Организация: філія «Яготинське для дітей» | Склад: Основний склад

Контрагент: ЗЕЛЕНА МИЛЬ | Договор: Основний договір

Документ расчетов:

Товары (1 поз.)		Услуги (0 поз.)		Счета учета расчетов		Дополнительно		Печать	
Nº	Номенк	Ед.	К.	Цена	Сумма	% НДС			
1	Сирок 5%	5,000	кг	1,000	200,00	1 000,00	20%		

Тип цен: Основная цена продажи Автоматический расчет НДС. Всего (грн): 1 200,00
НДС (сверху): 200,00

Комментарий:

Расходная накладная | Печать | ОК | Записать | Закрыть

Рис. 2.4.10. Реалізація товарів і послуг

На основі цього документа, створюємо «Податкову накладну» (рис. 2.4.11.). Перша подія буде відвантаження, то на дату постачання товару покупцю і створюється податкове зобов'язання по ПДВ у філії і податковий кредит у покупця.

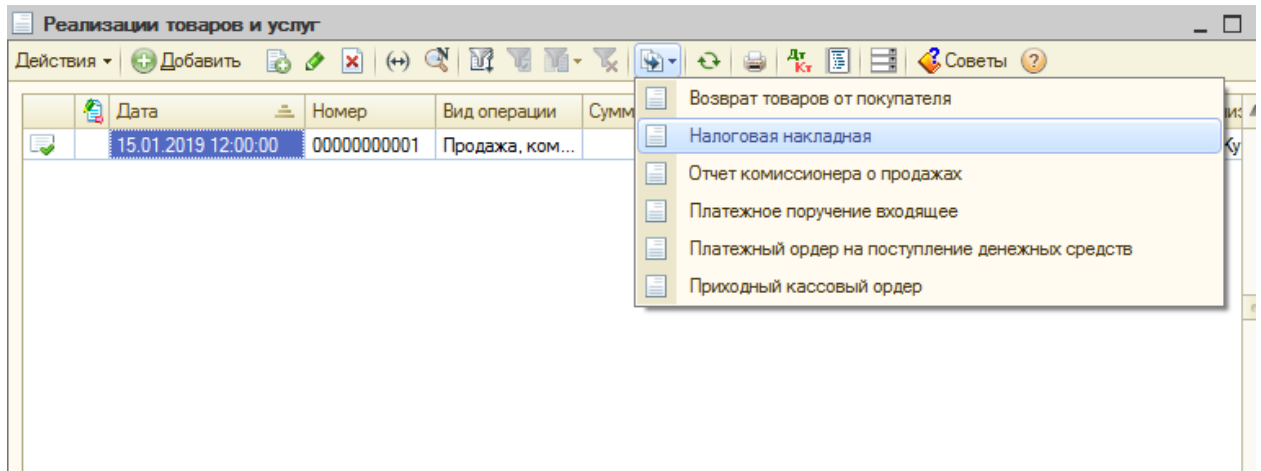

Рис. 2.4.11. Податкова накладна

Переходимо до нарахування амортизації. У головному меню обираємо закладку «Операції» - «Регламентовані операції» - «Закриття місяця» - «Додати» - відмічаємо в списку операцій «Нарахування амортизації» (рис.2.4.12).

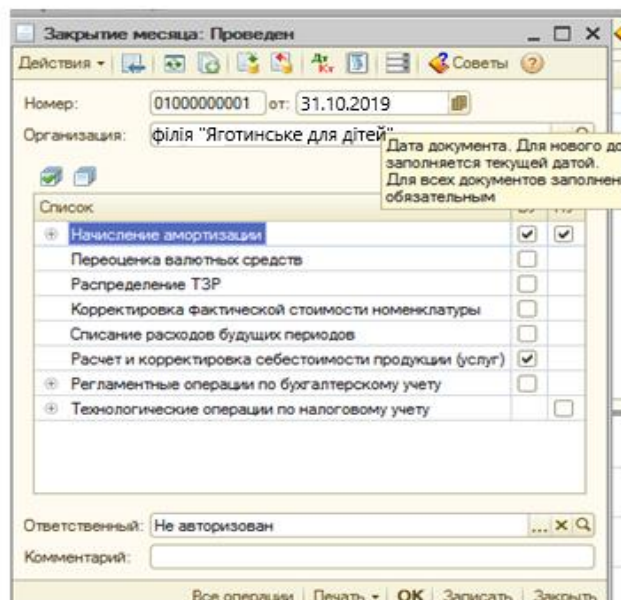

Рис. 2.4.12 Нарахування амортизації

Визначаємо фінансовий результат:

«Операції» - «Регламентні операції» - «Визначення фінансових результатів» - «Додати»(рис.2.4.13).

Залишки на рахунках 7,8 та 9 класів списуються на субрахунки рахунку 79 «Фінансові результати».

«Розраховувати прибуток/збиток». Отриманий фінансовий результат в поточному періоді прибутку списується на субрахунок 441 «Нерозподілений прибуток» або 442 «Непокритий збиток».

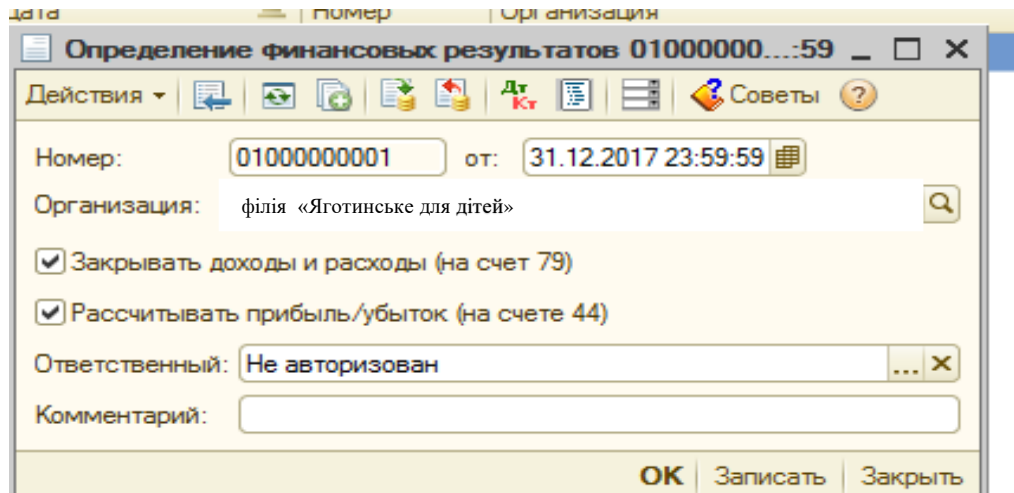

Рис. 2.4.13 Документ «Визначення фінансових результатів»

Сформувати у програмі також можемо звіти в пункті меню «Звіти» (рис. 2.3.14). Наприклад, обираємо вкладку «Оборотно-сальдова відомість», обраємо період, організацію, натискаємо клавішу «Сформувати звіт», отриманий звіт виводимо його на друк.

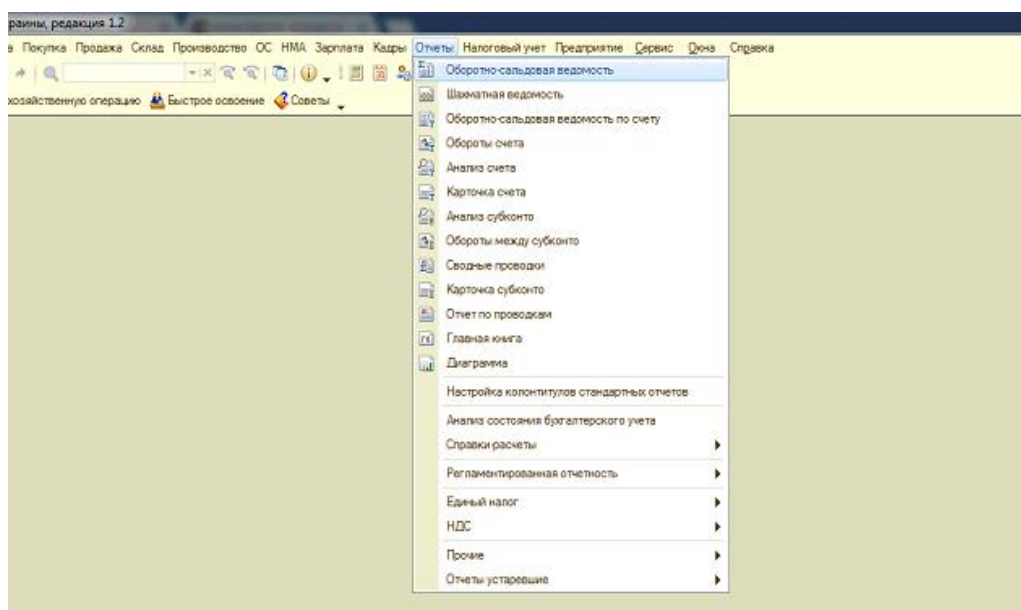

Рис.2.4.14. Формування звітів

Щоб сформувати Баланс необхідно в пункті меню «Звіти» обрати «Регламентова звітність», обираємо «Баланс», вибираємо період, натискаємо «Сформувати звіт», далі «Друк», отримуємо роздрукований «Баланс».

Програмний продукт «1С: Підприємство» є зручним у використанні, так як сучасні інформаційні системи дозволяють здійснювати операції зі збутом готової продукції, відстежувати дебиторську заборгованість та кредиторську, завдяки чому забезпечується прийняття оптимальних управлінських рішень.

РОЗДІЛ III Техніко-економічний аналіз діяльності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» та теоретичні основи аудиту зі збуту готової продукції та визнання доходів

3.1. Організація аналітичної роботи філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Основою для аналітичної роботи філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» є планування, що в свою чергу є основним завданням перспективного плану підприємства для виробництва і реалізації продукції та отримання доходу. Підприємство самостійно складає бізнес план та фінансовий план діяльності на поточний рік.

Головними задачами аналізу є:

- перевірка напруженості виробничого плану і програми,
- оцінка виконання плану і програми за поточний період та динаміки їх показників
- оцінка ритмічності виробництва,
- аналіз виконання плану з асортименту та оцінка асортиментної та цінової політики.

Підприємство встановило такі фактори, що впливають на обсяг виготовлення продукції і на ступінь виконання заданого плану:

- аналіз показників якості,
- аналіз реалізації продукції, каналів збуту і оцінки рентабельності продажу.

Джерелами аналізу реалізованої продукції є:

- первинні документи (відомість обліку реалізації, накладна на відпуск ТМЦ, ТТН, накладні),
- фінансова звітність (Баланс, форма 1, форма 2) (Додаток А, Б),
- статистична звітність (1-п: звіт про випуск продукції, послуг),
- планові матеріали(бізнес план; виробнича програма в асортименті, договори з покупцями продукції; баланс потужностей),
- інші позаоблікові джерела(виробничі графіки, накази, наряди, результати аналітичних досліджень ринку продукції, споживачів, конкурентів).

Обліково-аналітичне забезпечення процесу збуту готової продукції та визнання доходів

Посада	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата	РОЗДІЛ II Бухгалтерський облік збуту готової продукції та визнання доходів філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» та його комп'ютеризація	43
Здобувач	Кузик О.Ю.		25.05.2020		
Науковий керівник	Редзюк Т.Ю.		27.05.2020		
Завідувач кафедри	Чернелевський Л.М.		11.06.2020		

Аналіз виконання виробничої програми ведуть для порівняння досягнутих показників з планом, розрахунком, складають порівняльну таблицю, щоб порівняти абсолютні та відносні показники та створити заходи щодо ліквідації негативних відхилень.

Також визначають як впливають трудові фактори, тобто оцінюють вплив чисельності і продуктивності праці на випуск продукції. Визначають випуск продукції за добовою потужністю.

Виробничу програму філія розробляє керуючись бізнес-планом, щоб задовільними споживача продукцією, яка має різноманітний асортимент, відповідає встановленим стандартам якості та доставляється продукції згідно з умовами договору.

Щоб досягти високих успіхів, потрібно проаналізувати ринок збуту:
-вивчити незадоволені потреби покупців;
-знати мотиви на попит;
-ознайомитись ринковою структурою.

Сам попит на продукцію залежить від зовнішніх чинників, таких як:
-насиченість ринку аналогічною продукцією;

- конкурентоспроможність продукції на зовнішньому і внутрішньому ринках;
- рекламу.

Також від внутрішніх чинників, до них належать:

- якість вироблюваної продукції;
- рівень цін на продукцію;
- платоспроможність населення.

Одним із факторів, що визначає попит на продукцію, є її конкурентоспроможність. Цей показник обов'язково враховують при оцінці економічної обґрунтованості виробничої програми.

Конкурентоспроможність визначається як характеристика продукції, що виражає її відмінність від продукції конкурента як за ступенем відповідності конкурентній суспільній потребі, так і за витратами на її задоволення.

Конкурентоспроможність продукції перебуває в тісному зв'язку з її якістю.

$КС = \text{Якість} + \text{Ціна} + \text{Витрати на обслуговування}$ [18].

Для оцінки економічної обґрунтованості виробничої програми аналітики повинні визначити мінімальний обсяг реалізації продукції, що забезпечує підприємству вихід за межі банкрутства. Цей гранично мінімальний розмір поставки називають критичним обсягом реалізації продукції.

Він характеризує таку масу продажу продукції чи виконання робіт і послуг, за якої витрати на виробництво і збут продукції дорівнюють виторгу від реалізації. Зрозуміло, що із збільшенням обсягу реалізації порівняно з критичним збільшується прибуток підприємства.

Для того, щоб визначити критичний обсяг реалізації, необхідно порівняти суми продажу (В) і витрати на виробництво та збут (С).

Витрати на виробництво та збут продукції (С) складаються з трьох елементів:

- постійних витрат (ПВ), які не залежать від обсягу виробництва і реалізації:

амортизація, податок на майно, рента, страхування, витрати на рекламу, дослідження, підвищення кваліфікації;

- прямі змінні витрати (ПЗВ), що залежать від обсягу виробництва й реалізації – витрати матеріальних ресурсів і витрати на оплату праці;

- накладні змінні витрати (НЗВ), які також залежать від обсягу і реалізації, але не підлягають чіткому нормуванню: витрати на утримання й експлуатацію устаткування, позафирмичні витрати [18].

Визначення критичного обсягу реалізації – один із основних критеріїв економічної оцінки параметрів виробничої програми.

Економічне обґрунтування виробничої програми означає також і її узгодження з необхідними виробничим обладнанням даного підприємства, трудовими, матеріальними та інвестиційними ресурсами.

Визначається максимальний обсяг випуску виробів, що реально може бути забезпечений наявною виробничою потужністю підприємства. Проводяться розрахунки необхідного нарощування виробничої потужності впродовж періоду, на який складено виробничу програму.

Мета аналізу – розробка рекомендацій для зміни та удосконалення асортименту продукції з урахуванням потреб ринку і можливостей підприємства.

Номенклатура – це перелік найменувань виробів із зазначенням кодів згідно із загальнодержавним статистичним класифікатором продукції.

Асортимент – це сукупність різновидів продукції кожного найменування, що відрізняються відповідними техніко-економічними показниками [18].

Аналіз асортименту проводиться за трьома методами:

- 1). Заліковий метод (метод найменшого числа) як відношення загального фактичного випуску продукції в межах плану до загального планового випуску.
- 2). За найменшим відсотком виконання плану - це жорсткий спосіб для виконання контролю зобов'язань поставки продукції покупцю
- 3). За коефіцієнтом номенклатури.

Аналіз передбачає виявлення та вивчення причин, які вплинули на виконання завдання з асортименту. Вони поділяються на зовнішні та внутрішні. До зовнішніх причин відносять:

- кон'юнктуру ринку;
- зміну попиту на окремі види продукції;
- порушення умов матеріально-технічного постачання постачальниками;
- несвоєчасне введення в дію виробничих потужностей підприємства через незалежні від нього причини тощо.

До внутрішніх причин відносять:

- низький рівень організації та культури виробництва;
- незадовільний технічний стан устаткування, його простої;

- незабезпеченість підприємства висококваліфікованими робітниками;
- недоліки в системі управління та матеріального стимулювання тощо.

Від того, наскільки рівномірно виконується завдання з випуску окремих видів продукції, залежить структура продукції. Макет таблиці оцінки виконання плану за сортиментом та структурою зображено в таблиці 3.1.

Таблиці 3.1.

Оцінка виконання плану за асортиментом та структурою

Вид продукції	Випуск продукції, грн.		Структура обсягу виробництва, %		Структурні зрушення	Виконання плану, %	Зараховано у виконання плану	Випуск продукції при плановій структурі, тис. грн.	Зараховано у виконання плану щодо структури, тис. грн.
	2017	2018	2017	2018					

Зміна структури виробництва має великий вплив на техніко-економічний аналіз показників, на обсяг випуску продукції у діючих цінах, собівартість витрат матеріальних, фінансовий результат.

Вплив зміни структури виробництва на економічні показники діяльності підприємства визначають різними методами: методом прямого рахунку за всіма виробами, методом середніх цін, ланцюгових підстановок, абсолютних різниць.

Зокрема, суть методу прямого рахунку полягає в тому, що в рахунок виконання плану випуску продукції за структурою зараховується фактичний обсяг випуску, не вищий за його рівень при плановій структурі.

Фактичний рівень при плановій структурі визначається множенням запланованого випуску по кожній позиції асортименту на середній відсоток виконання завдання з випуску продукції в цілому по підприємству або шляхом множення загального фактичного випуску продукції на планову питому вагу кожного виробу.

виробництва - це чітка і збалансована діяльність, що оцінюється рівномірністю випуску продукції і чітким виконанням оперативних планів, графіків виробництва. Для оцінки ритмічності використовують три методи:

- 1). Заліковий (менше число між фактом та планом за період (тиждень, декада, місяць, квартал, рік))
- 2). Коефіцієнт варіації визначаємо відношенням середньоквадратичним відхиленням від планового завдання до середньоарифметичного планового випуску продукції.
- 3). За показником аритмічності знаходять відсоток виконання плану кожної декади.

Крім прямих методів, є також непрямі методи показників ритмічності:

- наявність доплат;

- втрати від браку;
- виплата штрафів;

Основними причинами неритмічності на підприємстві може бути:

- недостача сировини, електроенергія
- простої через старе обладнання;
- нестача кваліфікованого персоналу;
- незадовільний фінансовий стан підприємства.

Макет таблиці, який показує показники ритмічності, варіації та аритмічності показано в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2.

Аналіз роботи підприємства за звітний рік

Квартал и року	Випуск продукції, тис. грн.			Виконан ня плану,%	Питома вага,%		Відхил пунктів структ	Зарахув у викон		Відх № вик пл	Відхиле ння від середнь	Квадрат не відхилен
	План	Факт	Відхилен ня		План	Факт		тис. грн.	%			

Задоволення споживачів потребами несе собою якість наданих послуг.

Тобто завданням якісної продукції є оцінка виконання плану показників якості, досліджень динаміки і трендів змін, впливу якісних показників на економічні показники діяльності підприємства.

Джерелом якості є :

- нормативно- технічна база,
- акти випробувань,
- лабораторний контроль,
- фізико-хімічні показник,
- поза облікова інформація (наявність нагород, відзнак)
- дані фінансового та бухгалтерського обліку.

Показниками якості продукції є:

- питома вага продукції, яка одержала товарні знаки;
- відповідність міжнародним стандартам;
- сортність (легка, харчова, хімічна промисловість, інші галузі);
- марочність (харчова промисловість, промисловість будівельних матеріалів);
- вміст корисних речовин, або шкідливих домішок (% до загального обсягу або ваги);
- строк служби (ресурс) і надійність;
- призначення одного з часткових показників якості як єдиного провідного (міцність матеріалів, калорійність харчів, теплотворність палива тощо).

В процесі аналізу вивчають і такі побічні показники якості продукції:

- гарантійний термін роботи, кількість і вартість гарантійних (безкоштовних для споживачів) ремонтів у розрахунку на один виріб;
- наявність рекламаций, їх кількість і вартість;
- відсоток браку;
- зниження сортності продукції за межами підприємства;

- відсоток повернення продукції на виправлення дефектів;
- відповідність моді;
- наявність і рівень попиту на даний виріб, тощо[18].

Оцінюючи зміну якості продукції на підприємстві, слід віддавати перевагу об'єктивним і кількісним показникам якості, які забезпечують належну точність визначення стану якості продукції.

Найбільш вдалою ілюстрацією цього може бути аналіз показника сортності продукції. Макет таблиці, який показує показники якості продукції показано в таблиці 3.3.

Сортність використовують щодо продукції, в якій допускаються певні несуттєві відхилення деяких ознак і якостей від чинних стандартів і технічних вимог. Зважаючи на кількість передбачених сортів і співвідношення їх у загальному обсязі виробництва, визначають середній показник сортності як за планом, так і фактично.

Виконання плану за сортністю в більшості визначають за способом першосортних одиниць.

На підставі посортних знижок слід помножити на відповідну кількість продукції або показники питомої ваги й одержані суми скласти.

Таблиці 3.3.

Аналіз якості продукції підприємства

Сорт продукції	Ціна за одиницю, грн.	Випуск продукції, од.		Вартість обсягу виробництва, грн.			Середньозважена ціна, грн.	
		2017	2018	2017	2018	за ціною н/с	2017	2018

Показник числового доходу показує залежність різноманітних факторів, що впливають на результат діяльності.

Ними можуть бути маркетинговий підхід до продажу, конкурентність на ринку, його насиченість, конкурентноспроможність продукції, якість, обсяг випуску, цінова політика, стан розрахунків.

3.2. Техніко-економічний аналіз діяльності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

За внутрішньогосподарським аналізом оцінюється діяльність усіх підрозділів підприємства, їх взаємозв'язок, а також для планування та аналізу організації виробництва і праці, якості продукції, використання основних і оборотних фондів, трудових ресурсів, які є основою для встановлення техніко-економічних норм і нормативів.

Техніко-економічний аналіз може проводитись щоденно, за декаду, місяць, квартал, рік до складання підсумкової звітності.

Таблиця 3.4

Розрахунок основних техніко-економічних показників виробничо-господарської діяльності підприємства

Джерело інформації	№ п/п	Показник	Роки		Абсолютне відхилення тис.грн.	Темп зміни, %
			2017	2018		
1	2	3	4	5	6	7
Ф1-П	1	Випуск продукції у діючих цінах, тис. грн.	141967,00	167644,00	25677,00	118,10
Ф1-П	2	Випуск продукції у порівняльних цінах, тис. грн.	129060,90	152403,60	23342,70	118,10
	2.1	Молоко питне	48811	48433	-378	99,2
	2.2	Кисломолочна продукція	23078	25708	2630	111,40
	2.3	Сирно-творожна продукція	3227	7866	4639	243,80
Ф2, р 2000	3	Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	141967	167644	25677	118
ф.1-ПВ р.1040аб Ф1- Титул	4	Середньооблікова кількість штатних працівників, осіб	115	139	24	120,90
Ф.1-ПВ р.1070 або Ф2- 2600 або ПЗ	5	Фонд оплати праці штатних працівників, тис. грн	8875,80	14315,70	5439,90	161,30
п.1/п.4	6	Виробіток на одного працівника, тис. грн /особу	1234,50	1206,00	-28,50	97,70
п.5/п.4	7	Середньорічна оплата праці одного працівника тис.грн/особу	77,20	103	25,80	133,40

Продовження таблиці 3.4.

1	2	3	4	5	6	7
Ф.1, р 1010 (гр.3+гр.4)/2	8	Середньорічна вартість основних засобів (залишкова), тис. грн	98079,50	100376	2296,50	102,30
р.1/р.8	9	Віддача основних засобів, грн/грн	1,40	1,60	0,20	114,30
Ф1,р.1195 (р.3+р.4)/2	10	Середньорічні залишки обігових коштів, тис. грн	334917,50	487288	152370,50	145,50
п.3/п.10	11	Коефіцієнт оборотності обігових коштів	0,40	0,30	-0,10	81,20
Ф.1,р.1300 (гр.3+гр.4)/2	12	Середньорічна вартість активів, тис. грн.	434078	596721	162643	137,50
Ф1 р.1495 (гр.3+гр.4)/2	13	Середньорічна вартість власного капіталу тис. грн.	2763	8704	5941	315,00
Ф2, р.2050	14	Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	112868	127209	14341	112,70
п.14/п.3*100	15	Витрати на 1 грн. реалізованої продукції, коп.	79,50	75,90	3,60	95,40
Ф2, р.2500	16	Матеріальні витрати, тис. грн	234190	304821	70631	130,20
п.1/п.16	17	Матеріаловіддача, грн/грн	0,60	0,50	-0,10	90,70
Ф2, р.2550	18	Операційні витрати, грн	292948	387156	94208	132,20
Ф2, р.2090 (2095)	19	Валовий прибуток тис. грн.	29099	40435	11336	139
Ф2, р.2190 (2195)	20	Збиток операційної діяльності, тис. грн.	4434	7448	3014	168
Ф2, р.2350 (2355)	21	Чистий збиток, тис. грн	4434	7448	3014	168

Продовження таблиці 3.4.

1	2	3	4	5	6	7
p.20/p.18*100	22	Збитковість операційної діяльності,%	1,5	1,9	0,4	-
p.21/p.13*100	23	Збитковість власного капіталу,%	160,50	85,60	74,90	-
p.21/p.12*100	24	Збитковість загальна (активів),%	1	1,20	-0,20	-

Розрахувавши показники філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей», я зробила наступні висновки:

Випуск продукції на підприємстві має тенденцію до зростання за рахунок попиту на нього. Показник випуску продукції у дійсних цінах в 2018 році збільшився на 25677 тис. грн порівняно з 2017 роком. Випуск продукції у порівняльних цінах за 2019 рік більше на 23342,7 за минулий рік.

За економічними показниками чистий дохід від реалізації продукції збільшився у звітному році на 25667 тис. грн.

При всіх сплачених витратах за реалізовану продукцію філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» її темп приросту збільшився на 18%.

Кількість штатних працівників збільшилась за 2018 рік на 24 особи та збільшився показник Фонду оплати праці штатних працівників на 16,13% і середньорічна оплата праці у 2018 році зросла на 13,34%. Це означає, що за рахунок збільшення попиту на продукцію, філії потрібно більше працівників, щоб не зупинялось виробництво, а прискорювалось для задоволення потреб споживачів.

За рахунок покращення матеріальної бази середня вартість основних засобів у 2018 році збільшилась на 2296,5 тис. грн.

Показник фондівдачі показує ефективність використання засобів праці у 2019 році становить 1,5, а у 2018 - 1,3, тобто випуск готової продукції на одиницю основних виробничих фондів збільшився на 11%, тому що підвищився рівень обсягів продажу.

Середньорічні залишки обігових коштів у 2018 році є більшими на 152370,5 за 2018 рік. Коефіцієнт оборотності обігових коштів зменшився на 25%.

Середньорічна вартість активів у 2018 році збільшилась на 16264 тис. грн., що свідчить про ефективне використання активів на підприємстві.

Потрібно приділити увагу на скорочення витрат на виробництво за рахунок підвищення рівня продуктивності праці, замінити старі на нові технологічні засоби для виробництва продукції, підвищити ціни реалізації і відповідно підвищити якість продукції, розширити експортні зв'язки, здійснити дослідження ринку збуту та витрат на просування продукції.

3.3. Теоретичні основи та практичний економічний аналіз готової продукції та визнання доходів філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Проаналізуємо динаміку виробленої та реалізованої продукції «Яготинське для дітей» за п'ять років. Розрахую базисні та ланцюгові темпи росту, середньорічний темп росту та приросту (табл 3.5.).

Таблиця 3.5.

Аналіз обсягів виробленої та реалізованої продукції

Р І К	Обсяг виробленої продукції, тис. грн	Темпи росту, %		Обсяг реалізованої продукції, тис. грн	Темпи росту, %	
		Базисні	Ланцюгові		Базисні	Ланцюгові
2014	12900	-	-	11300	-	-
2015	14370	111,40	111,40	13900	123,01	123,01
2016	15400	119,38	107,17	13900	123,01	100,00
2017	17260	133,80	112,08	12850	113,72	92,45
2018	16900	131,01	97,91	15700	138,94	122,18

Темп росту базисний: (кожний рік / на перший) * 100%

Темп росту ланцюговий: (кожний наступний рік / попередній) * 100%

Середньорічний темп росту: (сума ланцюгованого темпу росту обсягу виробленої продукції / кількість років) * 100%

Середньорічний темп приросту: (сума ланцюгованого темпу росту обсягу реалізованої продукції / кількість років) * 100%

Проаналізувавши динаміку виробленої та реалізованої продукції підприємства за п'ять років можна побачити, що базисні темпи росту обсягу виробленої продукції та обсягу реалізованої продукції зростають. З другого по четвертий рік обсяг виробленої продукції збільшується, а за п'ятий рік зменшився.

Ланцюгові темпи виробленої продукції в 2 та 4 році збільшуються, а саме в 3 і 5 році зменшуються. Якщо ж брати обсяг реалізованої продукції, то ланцюгові темпи збільшуються на незначний відсоток, лише за 4 рік він зменшився. Темпи приросту обсягу виробленої продукції за ланцюговими показниками становлять 7,14%, темпи приросту обсягу реалізованої продукції за ланцюговими – 9,41%

Проаналізуємо ритмічність виробництва продукції за періодами (табл 3.6.).

Аналіз роботи підприємства за звітний рік

Квартал и року	Випуск продукції, тис. грн.			Виконан ня плану,%	Питома вага,%		Відхил пунктів структ	Зарахув у викон		відх № вик пл	Відхиле ння від середнь	Квадрат не відхилен
	2017	2018	Відхилен ня		План	Факт		тис. грн.	%			
1	1500	1500	0	100,00	25,00	25,64	0,64	1500	100	1,00	0,0	0
2	1500	1750	250	116,67	25,00	29,91	4,91	1500	100	1,17	250	62500
3	1500	1500	0	100,00	25,00	25,64	0,64	1500	100,00	1,00	0,0	0
4	1500	1100	-400	73,33	25,00	18,80	-6,20	1100	73,33	0,73	-400,0	160000
Всього	6000	5850	-150	97,50	100	100	-	5600	93,33			222500

- Спочатку знайшла «Разом» додавши між собою кожний квартал року.
- «Відхилення» визначила різницею між фактом та планом випуску продукції.
- Виконання плану,% = (Фактичний випуск продукції/ плановий випуск продукції)*100%, і так за кожний квартал.
- Питома вага, % :
 - планова=(Кожний квартал планового/ всього планово)*100%
 - фактична=(Кожний квартал фактично/ всього фактичного)*100%
- Відхилення пунктів структури_ = Факт. питомої ваги - План питомої ваги.
- Зарахування у виконання плану:
 - тис.грн = вибираємо найменший випуск продукції між планом та фактом
 - % = Зарахування у виконання плану тис. грн/ плановий випуск продукції.
- Відхилення від виконаного плану = Виконання плану/ 100.
- Відхилення від середнього:
 - Спочатку визначаємо середнє арифметичне планового випуску продукції $\frac{\text{Всього планового випуску продукції}}{4} =$
 - Тоді Фактичний випуск продукції- Середнє арифметичне планового випуску
- Квадратне відхилення: відхилення від середнього взяла до степеня.
- Заліковий метод: k ритмічності = Сума заліку/План = 5600/6000 = 0,933
- За коефіцієнтом варіації:

$$\bar{x} = 6000/4 = 1500$$
- Коефіцієнт варіації = $\frac{\sqrt{\frac{\text{квадратичне відхилення}}{4}}}{X_{пл}} =$

$$\left(\sqrt{\frac{(1500-1500)^2 + (1750-1500)^2 + (1500-1500)^2 + (1100-1500)^2}{4}} \right) / 1500 = 0,157$$
- K2 ритмічності = 1 - Коефіцієнт варіації = 1-0,157=0,843
- За показником аритмічності
 - Коефіцієнт аритмічності= 100%- суми по модолів виконання плану по кожному кварталу, тобто (100-100) + (116,67-100) + (100-100) + (100-73,33) = 0,43
 - Коефіцієнт ритмічності= 1- коефіцієнт аритмічності= 1-0,43=0,57

За 1 методом коефіцієнт становить 0,933, а отже він є наближеним до 1, це означає, що підприємство є ритмічним.

Коефіцієнт варіації становить 0,157 – це означає, що випуск продукції за кварталами відхиляється в середньому на 15,7%. Коефіцієнт ритмічності становить

0,843, а отже на 84.3% продукції випущено згідно оперативних планів. Коефіцієнт аритмічності наближається до 56,67%. Значить підприємство є ритмічним.

Проаналізуємо сезонність виробництва. Визначимо питому вагу місячного або квартального обсягу виробництва в загальному річному обсязі, відношення обсягу виробництва продукції в кожному місяці до середньомісячного випуску, відношення обсягу в місяць “min” виробництва до місяця з “max” обсягом виробництва (табл 3.7.).

Таблиця 3.7.

Обчислення коефіцієнтів сезонності

№ п/п	Період	Обсяг виробництва, тис. грн	Коефіцієнти сезонності		
			K ₁	K ₂	K ₃
1	2	3	4	5	6
1	Січень	2361	0,063	0,753	
2	Лютий	2985	0,079	0,952	
3	Березень	3256	0,087	1,038	
4	Квітень	3125	0,083	0,996	
5	Травень	3289	0,087	1,049	
6	Червень	3698	0,098	1,179	
7	Липень	2598	0,069	0,828	
8	Серпень	3456	0,092	1,102	
9	Вересень	3256	0,087	1,038	
10	Жовтень	3423	0,091	1,091	
11	Листопад	3289	0,087	1,049	
12	Грудень	2899	0,077	0,924	
	Всього	37635	1,000	12,000	0,638

Коефіцієнт K₁: Обсяг виробництва /Всього обсягу виробництва

Коефіцієнт K₂:

а)Всього обсягу виробництва/12 =37635/12=3136,25

б)кожний обсяг виробництва /3136,25

Коефіцієнт K₃: найменше значення обсягу виробництва/найбільше значення обсягу виробництва.

Підприємство кожен місяць немає великих відхилень, тому підприємство не носить сезонного характеру.

Оцінемо виконання плану за асортиментом та структурою на основі коефіцієнта структурності (табл 3.8.).

Таблиця 3.8.

Оцінка виконання плану за асортиментом та структурою

Вид продукції	Випуск продукції, грн.		Структура обсягу виробництва, %		Структурні зрушення	Виконання плану, %	Зараховано у виконання плану	Випуск продукції при плановій структурі, тис. грн.	Зараховано у виконання плану щодо структури, тис. грн.
	2017	2018	2017	2018					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Молоко 2,5%	1050	992	10,23591	9,183485	-1,052	94,476	992	997,121	992
Каша гречана	2500	2555	24,37122	23,65303	-0,718	102,200	2500	2374,097	2374,097
Сир кисломолочний	500	525	4,874244	4,860211	-0,014	105,000	500	474,819	474,819
Паста сиркова	5550	6125	54,10411	56,70246	2,598	110,360	5550	5270,496	5270,496
Біфілакт 3,2%	658	605	6,414506	5,600815	-0,814	91,945	605	624,862	605
Всього	10258	10802	100	100	0,000	105,303	0,989	9741,396	9741,396

- Структура обсягу виробництва, %
 - план= (Плановий ВП/ Всього планового ВП)*100%
 - факт=(Фактичний ВП/Всього факт. ВП)*100%
- Структурні зрушення: Фактична структура обсягу виробництва- Планова структура виробництва
- Виконання плану, % = (Фактичний ВП/ Плановий ВП)*100%
- Зараховано у виконання плану – обираємо найменше значення між планом та фактом ВП
- Випуск продукції при плановій структурі, тис. грн. = (Плановий ВП/ Всього виконаного плану)*100%
- Зараховано у виконання плану щодо структури, тис. грн. –обираємо найменше значення між фактичним ВП та випуском продукції при плановій структурі
- коефіцієнт виконання плану= виконання плану всього/100
- Коефіцієнт виконання структури= Зараховано у виконання плану щодо структури/100

За асортиментом план перевиконаний на 5,303%, за рахунок каші гречаної та та сиру кисломолочного та пасти сиркової. За структурою виконання плану недовиконано на 1,1%, за рахунок молока 2,5%, біфлакту 3,2% виду продукції.

Проаналізуємо якість продукції підприємства. Для цього потрібно розрахувати коефіцієнт сортності та середньозважену ціну за планом і фактично. Визначимо як зміниться ціна продукції за рахунок збільшення (зменшення) якості (табл 3.9.).

Таблиця 3.9.

Аналіз якості продукції підприємства

Сорт продукції	Ціна за одиницю, грн.	Випуск продукції, од.		Вартість обсягу виробництва, грн.				Середньозважена ціна, грн.	
		2017	2018	2017	2018	за ціною н/с		2017	2018
						2017	2018		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Вищий	150	854	850	128100	127500	128100	127500	-	-
Перший	130	540	560	70200	72800	81000	84000	-	-
Другий	100	650	600	65000	60000	97500	90000	-	-
Всього	380	2044	2010	263300	260300	306600	301500	115,4825	129,502

Коефіцієнт сортності плановий 0,859

Коефіцієнт сортності фактичний 0,863

- Вартість обсягу виробництва:
 - план= ціна за одиницю*Плановий ВП
 - факт= ціна за одиницю*Фактичний ВП
 - за ціною н/с (планова)= Плановий ВП*на ціну найвищого сорту
 - за ціною н/с(фактична)= Фактичний ВП* на ціну найвищого сорту
- Середньозважена ціна:
 - планова= всього Планова вартість обсягу виробництва/ всього Плановий ВП
 - фактична= всього Фактична вартість обсягу виробництва/ всього Фактичний ВП
- Коефіцієнт сортності плановий = всього Планова вартість обсягу виробництва / (всього Плановий ВП* на ціну найвищого сорту)
 Коефіцієнт сортності фактичний = всього Фактична вартість обсягу виробництва / (всього Фактичний ВП* на ціну найвищого сорту)

За визначеними даними показники на підприємстві суттєво не змінились.

Проаналізуємо ф.№2 «Звіт про фінансові результати» підприємства, оцінемо зміни, які відбулися у звітному році порівняно з попереднім роком, таблиця 3.10

Таблиця 3.10

Зміни чистого прибутку та його складових

п/п	Показник	2017	2018	Відхилення	
				тис. грн.	%
1	Випуск продукції у діючих цінах	141967	167644	25677	118,1
1.	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції	141967	167644	25677	118,1
2.	Собівартість реалізованої продукції	112868	127209	14341	112,7
3.	Валовий прибуток	29099	40435	11366	139

Розв'язок:

Валовий прибуток = Чистий дохід - с/в

Висновок: Валовий прибуток зріс за рахунок збільшення чистого доходу від реалізованої продукції та с/в реалізованої продукції.

3.4. Теоритичні основи аудиту готової продукції та визнання доходів філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Збільшення обсягів виробництва та насичення ринку товарами з платоспроможним попитом є одним з найважливіших завдань усіх галузей господарства України на етапі реформування економіки. Тому основним завданням контролю у сучасних умовах є активний вплив на процеси виробництва з метою забезпечення споживачів високоякісними товарами (роботами, послугами).

Основні завдання аудиту готової продукції та операцій з продажу товарів (робіт, послуг) є:

- перевірка правильності оформлення документів про рух готової продукції і товарів у матеріально відповідальних осіб;
- контроль за відвантаженням продукції та розрахунками з покупцями відповідно до укладених контрактів;
- контроль за операціями з продажу товарів;
- перевірка правильності оформлення операцій у бухгалтерському і податковому обліку та точності визначення результату з продажу продукції [16].

Основними джерелами інформації аудиту готової продукції та операцій з продажу товарів є:

- акти здавання-приймання;
- накладні на внутрішнє переміщення;
- вантажні декларації, рахунки-фактури, митні декларації;
- картки складського обліку, сортові оборотні відомості;
- матеріальні звіти;

журнал-ордер № 5;
оборотні відомості (у розрізі матеріально відповідальних осіб і номенклатурних номерів);
відомості аналітичного обліку з покупцями та замовниками;
журнали реєстрації доручень;
головні книги;
баланс підприємства та форми звітності [16].

Першим етапом аудиту готової продукції є перевірка достовірності даних первинних документів, які підтверджують здавання готових виробів на склад. На цьому етапі встановлюють зарахування до складу закінчену, готову до використання виробу. Це виявляють, досліджуючи документи з обліку виробничих витрат та встановлюють, чи не списували матеріали і чи не нараховували заробітна плата на доводку виробів, що були відображені у минулому періоді як готова продукція.

Готова продукція в синтетичному обліку оцінюється за фактичною виробничою її собівартістю, яка визначається тільки в кінці місяця, а надходить готова продукція на склад щоденно. Тому на підприємстві зі значною номенклатурою поточний облік її руху ведеться за встановленими оптовими, роздрібними, плановими та договірними обліковими цінами. Окремо визначають відхилення фактичної виробничої собівартості від вартості за обліковими цінами. Відхилення відображаються в облікових регістрах за окремими групами готової продукції. Тому аудитор перевіряє точність оцінки окремих видів готової продукції [16].

Облік готової продукції на складах здійснюється в кількісному виразі в картках складського обліку, сортових оборотних відомостях чи матеріальних звітах. Відповідальність за наявність, збереження та рух продукції покладена на матеріально відповідальну особу (завідувача складу, комірника тощо). Аудитор зобов'язаний перевірити наявність договорів про повну матеріальну відповідальність з цими особами, так як вони підписують прибуткові та видаткові документи про рух готової продукції на складі.

Під час аудиту необхідно провести повну чи часткову інвентаризацію товарів і готової продукції, тому що можуть бути проховані вироблені чи придбані для продажу товари. Методика проведення такої інвентаризації аналогічна методиці інвентаризації виробничих засобів.

Фактичний обсяг відвантаженої покупцям продукції перевіряється згідно даних за наданою інформацією у відомостях аналітичного обліку розрахунків з покупцями та замовниками. Аудитор, на основі аналітичних даних, визначає загальний обсяг поставок продукції підприємства в загальному та перевіряє розрахунки з окремими покупцями і встановлює, чи відбувалось відвантаження готової продукції покупцям з великою дебіторською заборгованістю. Також слід перевірити, чи всі документи про відвантаження готової продукції включені до цієї відомості. Якщо виявлено невідповідності даних аналітичного обліку про обсяги відвантаженої продукції даним первинних документів, то аудитор зазначає це у акті.

Аудитору також перевіряє дотримання контрольно-пропускного режиму. Він вибірково зіставляє за даними пропусків номенклатуру і кількість продукції та тари, що були випущені з підприємства за рахунком-фактурою та іншими вантажними документами. Аудитор може провести рапотову перевірку вантажу, який відвантажується з підприємства. Установлює відповідність або невідповідність

показників документів, якими супроводжується вантаж з асортиментом вантажу в транспортному засобі, а також перевіряє комплектність продукції, її упаковку, тару тощо [16].

Організація такого контролю дозволяє попередити випадки розкрадання готової продукції засобом надлишкового вкладення її в тару. Ефективним засобом виявлення приписок в обсягах продукції, яка була відвантажена, є зіставлення даних рахунків фактур з даними про завантаженість транспортних засобів, якими відправлено цю продукцію.

Під час аудиту перевіряються й матеріали дебіторської заборгованості з відвантаженої продукції. Перевіряють товари, які не оплачені покупцями у визначені договорами строки, і товарів, які перебувають на відповідальному зберіганні.

Якщо продукція відвантажувалась з простроченим платежем, її заносять до інвентарного списку, де зазначають у відповідних графах: номер рахунка-фактури; перелік продукції; найменування покупця; дата відвантаження; сума заборгованості за кожним документом. Підставою для включення таких сум в інвентаризаційний опис є копії рахунків, які були пред'явлені покупцям [16].

Відповідальне зберігання - господарська операція, що передбачає передачу, згідно з договорами про приховування продукції та матеріальних цінностей, на зберігання без права їхнього використання у господарському обороті іншій фізичній або юридичній особі, з поверненням цих цінностей без зміни їх якісних або кількісних характеристик.

Товари, які перебувають на відповідальному зберіганні, зазначаються в описах окремо за кожним вантажним документом із примітками: дата та номер документів, вартість продукції, що відвантажена, найменування, кількість; місце зберігання, дата прийняття товарів на відповідальне зберігання. Ці дані підтверджуються розписками тих організацій, в яких зберігаються вказані товари.

Аудитор має дізнатись, де знаходяться ці товари, підприємство має надати копії актів їхньої останньої інвентаризації з місця зберігання. Якщо аудитором виявлено, що у складі простроченої заборгованості відображають неправомірно вартість товарів, які розкрадали або зауваження до суми, яку пред'явили покупцю під час прийому товару у зв'язку з нестачею, відхиленнями в якості чи комплектності продукції, то отримує від посадових і матеріально відповідальних осіб підприємства, яке перевірялось, пояснення [16].

Продаж товарів – ця операція відбувається згідно з підписаним договором про купівлю-продаж, поставку, обмін і передбачає отримання винагороди за передачу права на власність придбаного товару споживачем.

Продажем результатів робіт (послуг) є операції, які надають права на результати робіт або на користування, нематеріальними активами та іншими, об'єктами власності за компенсацію, та операції з безоплатного надання результатів робіт (послуг), крім товарів. Також сюди відносяться надання прав на використання товарами за умов договору лізингу, продажу, передачі прав на підставі авторських або ліцензійних угод та інші способи передачі об'єктів авторського права, патентів, знаків для товарів і послуг, інших об'єктів інтелектуальної, промислової власності.

Аудитор має перевірити, чи включаються до валового доходу операції, що стосуються безоплатно наданих товарів (робіт, послуг).

Безоплатними можуть бути такі товари (роботи, послуги) якими є:

- товари, які надаються підприємством відповідно до умов договору дарування, які не передбачають грошової винагороди за матеріальних цінностей і нематеріальних активів чи їх повернення, або можуть бути передані без укладання таких угод;

- роботи та послуги, які надаються підприємством без вимог компенсацій їх вартості;

- товари, передані юридичним чи фізичним особам на зберігання та використання у виробничій або господарській діяльності [16].

Не вважаються продажем операції з надання товарів, якщо не передаються права власності на товари.

Аудитор також повинен перевірити на підприємстві, яким чином на власну виготовлену продукцію, відвантажені товари способом товарообмінних (бартерних) операцій) була встановлена ціна. Доходи та витрати від здійснення бартерних операцій визначаються в залежності від ціни, що є, але вона не має бути нижча за звичайні ціни.

Звичайна ціна - це ціна, за яку продавець здійснює продаж товарів (робіт, послуг), вона включає суму нарахованих відсотків, вартість іноземних валют, що отримана після продажу особам, які не є продавцями при звичайних обставинах ведення господарської діяльності. Коли ціна підлягає регулюванню державою, відповідно до чинного законодавства, то звичайна ціна, встановлюється відповідно до принципів державного регулювання. Якщо відбувається відчуження (продаж) на умовах примусового порядку згідно із законодавством, то звичайною ціною є ціна, фактично отримана у процесі такого продажу.

Термін «метод» означає сукупність прийомів праці у якій-небудь області, спосіб досягнення якоїсь мети [22].

Існують різні прийоми, характерні для фахівців різних областей знань, якими можуть користуватися аудитор, застосовуючи їх у залежності від поставленого завдання. Знання специфіки діяльності підприємства в сполученні з прийомами, обраними правильно й у визначеній послідовності, дозволяють аудиторам ефективніше проводити перевірки. Методи перевірки поділяють на дві групи, а саме методи фактичної перевірки та методи документальної перевірки [22].

Метою аудиту готової продукції є підтвердження аудиторським висновком інформації щодо повноти, законності, достовірності та об'єктивності здійснених і відображених в бухгалтерському обліку та звітності облікових операцій. Аудитор ретельно планує свою діяльність за трьома основними напрямками, які дають можливість отримати достатню кількість свідчень щодо стану справ клієнта, сприяють утриманню в розумних межах витрат аудиту і дозволяють уникнути непорозумінь із клієнтом. Підставою для аудиторської перевірки є зовнішні та внутрішні нормативно-правові документи [17].

Зовнішня нормативна база включає: закони, положення, методичні рекомендації щодо обліку, звітності, оподаткування та аудиту (табл. 3.10).

Нормативна база слугує для аудитора, щоб порівняти відповідність між обліком та бухгалтерською звітністю, а також щоб провести аналіз діяльності та скласти аудиторський висновок.

Внутрішньою нормативною базою є облікова політика підприємства, яка підлягає аналізу і порівнянню аудитором за чинною методикою відображених в ній принципів, методів обліку та процедур, які використало підприємство для ведення бухгалтерського обліку і складання та подання фінансової звітності.

З використанням комп'ютерної техніки на багатьох підприємствах прийнято вести облік готової продукції без застосування узагальнюючих документів, але формування оборотно-сальдової відомості за рахунком 26 «Готова продукція» є винятком, оскільки цей документ характеризує інформацію щодо оборотів і залишків готової продукції [5; 17].

Рахунок 26 «Готова продукція» узагальнює інформацію про наявність та рух готової продукції підприємства. За дебетом рахунку 26 «Готова продукція» аудитор перевіряє відображення надходжень готової продукції за фактичною виробничою собівартістю або за нормативною вартістю [4].

Під час проведення аудиту готової продукції аудитор насамперед керується нормами, викладеними у П(С)БО 9 «Запаси» [7] та нормами податкового законодавства [3]. Нормативно-правове забезпечення аудиту готової продукції наведено у таблиці 3.11.

Таблиця 3.11.

Нормативно-правове забезпечення аудиту готової продукції

Назва джерела	Характеристика джерела
1	2
Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. №996/XIV[1]	Закон визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання бухгалтерської звітності в Україні.
Закон України «Про аудиторську діяльність» [2]	Визначає правові засади здійснення аудиторської діяльності в Україні і спрямований на створення системи незалежного фінансового контролю з метою захисту інтересів власника.
Податковий кодекс України [3]	Розширює методику формування собівартості виготовленої продукції, а саме додає до неї амортизацію виробничих основних засобів та нематеріальних активів, безпосередньо пов'язаних з виробництвом товарів, виконанням робіт, наданням послуг
Методичні рекомендації про застосування регістрів бухгалтерського обліку [5]	Надає методичні рекомендації про застосування регістрів бухгалтерського обліку з обліку готової продукції.

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси». [7]	Методика обліку запасів (готової продукції) на підприємстві, розкриття інформації в фінансовій звітності. Вибуття запасів (готової продукції) за ідентифікованої собівартості відповідної одиниці; середньозваженої собівартості; собівартості перших за часом надходження (ФІФО); нормативних затрат; ціни продажу.
Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [8]	Доходом, не визнаються сума авансу та сума попередньої оплати продукції. Тому сума оплати за продукцію визнається доходом від реалізації після того, коли продукція отримана
Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» [9]	Визначає склад собівартість реалізованої продукції, яка була загальнопромислових витрат та наднормативних виробничих витрат. Виробнича собівартість продукції зменшується на справедливую вартість супутньої продукції.
«Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань» [10]	Визначає порядок проведення інвентаризації готової продукції та оформлення її результатів.

Джерелами інформації аудиту готової продукції є:

- наказ про облікову політику,
- баланс,
- звіт про фінансові результати,
- журнал №5,
- дані інвентаризації,
- первинні документи відпуску готової продукції зі складу,
- банківські виписки руху коштів на поточному рахунку,
- касові звіти з прикладеними прибутково-видатковими документами в оплату рахунків,
- платіжні доручення на оплату відвантаженої продукції.

П(С)БО 9 «Запаси» визначає: «готова продукція – це продукція, що виготовлена на підприємстві, та призначена для продажу і відповідає технічним та якісним характеристикам, передбаченим договором або іншим нормативно-правовим актом» [9].

Аудитор повинен вивчити класифікацію готової продукції на підприємстві, що свідчить про належну організацію обліку зазначеної діяльності (рис. 3.1).

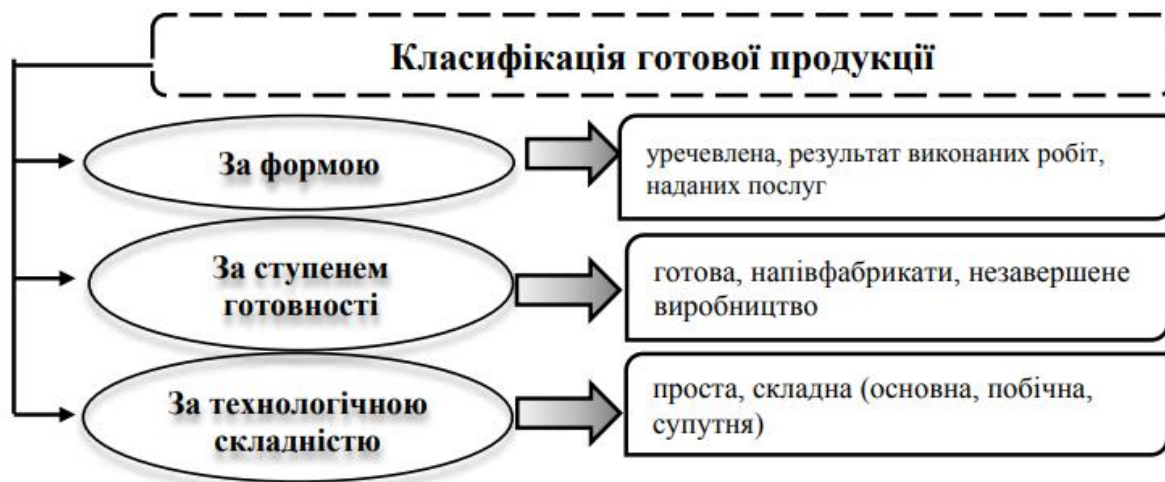

Рис. 3.1. Класифікація готової продукції

Процес аудиту готової продукції умовно розділений на три основні етапи: ознайомлення, основна частина і висновок.

Етапи аудиту готової продукції

На ознайомчому етапі аудитор вивчає всі надані бухгалтерські документи та записи, що встановлює відповідність даних у відомостях з даними бухгалтерського балансу. Крім цього, аудитор має переконатися в тому, що інформація про суми реалізації відображена у звіті про прибутки (збитки) в повному обсязі. Також на цьому етапі проводяться аналітичні процедури і перевіряється, наскільки правильно в обліковій політиці підприємства вказано спосіб оцінювання готової продукції.

На основному етапі аудитору слід впевнитися в правильності складання і відображення всіх бухгалтерських записів та дотриманні порядку здійснення всіх операцій. При наявності відхилень перевіряється, наскільки правильно розподілені суми цих відхилень між проданою готовою продукцією та її залишками на складі.

На заключному етапі, коли завершені всі перевірки, аудитору слід сформувати пакет документів, який включає аудиторський висновок та рекомендації аудитора. Всі ці документи передаються керівнику підприємства разом з перевіреною документацією. (рис 3.2.)

Для досягнення мети аудиту та задоволення потреб користувачів в отриманні повної, правдивої та неупередженої інформації щодо виробництва та реалізації готової продукції аудитору слід виконати такі завдання, а саме перевірити та з'ясувати:

- як здійснюється контроль використання готової продукції у виробництві;
- правильність формування зведеної інформації про витрати на виробництво;
- правильність та своєчасність документального відображення реалізації та передачі готової продукції з виробництва на склад та зі складу;
- правильне оформлення документації при зберіганні продукції на складі;
- правильність оформлення документів інвентаризації готової продукції;
- чи не має на підприємстві протизаконних дій, пов'язаних із рухом та зберіганням готової продукції,

- чи не допущенні суттєві порушення, а також помилки у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності;
- відповідність якості продукції та перевірити відповідні документи;
- відображення виготовлення і реалізації готової продукції у податковому обліку;
- чи своєчасно та правильно здійснюється складання та подання звітності з відображенням відображення операцій пов'язаних з готовою продукцією.

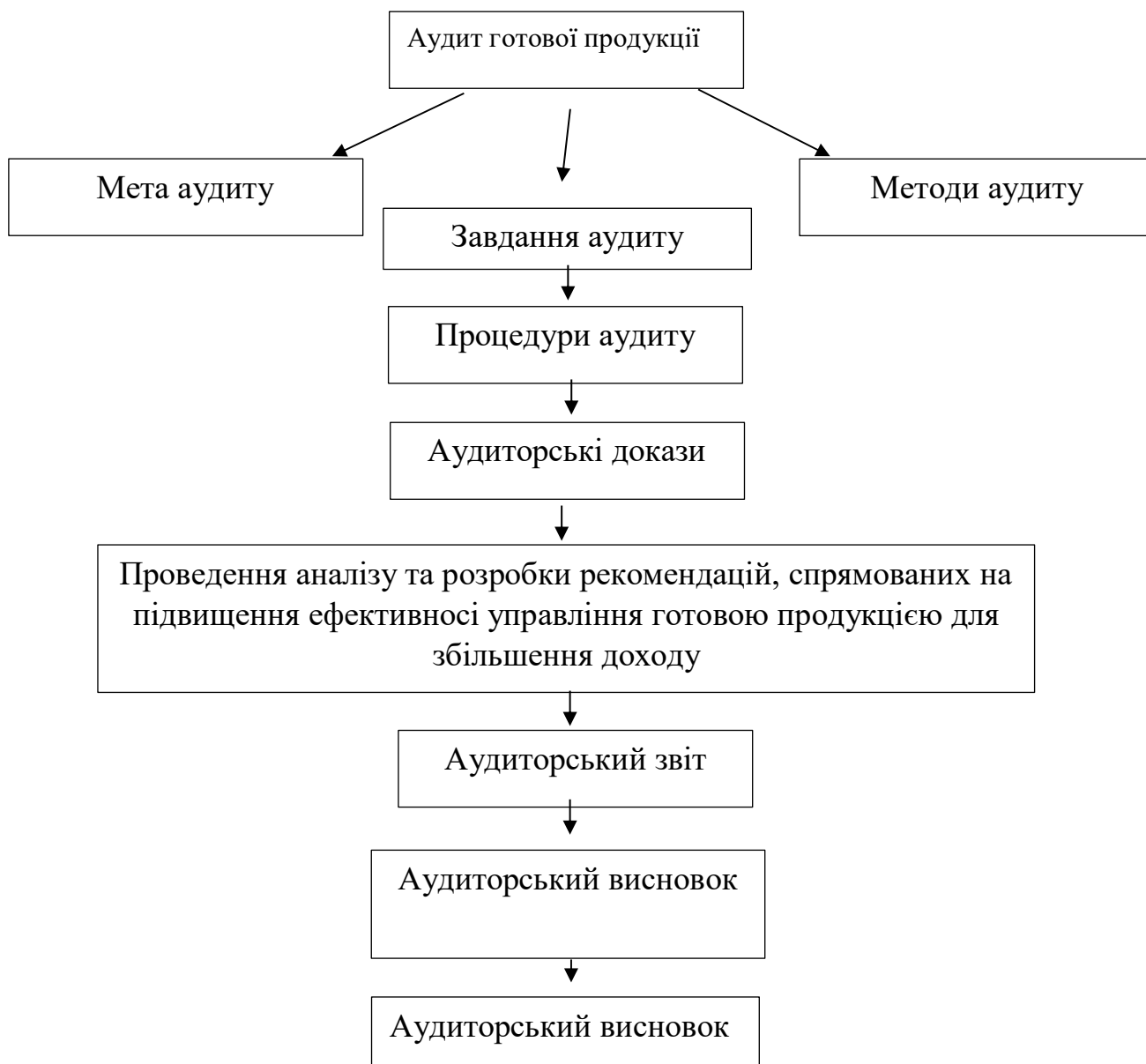

Рис. 3.2. Схема проведення аудиту зі збуту готової продукції

При проведенні аудиту готової продукції використовують узагальнену інформацію, яка відображається у журнально-ордерній формі обліку в III розділі журналу № 5. Дана інформація пов'язана з рухом готової продукції на підставі звітів виробничих підрозділів та звітів про рух готової продукції зі складу.

При перевірці балансу щодо готової продукції увага аудитора зосереджується на другому розділі активу на рядку 1103 «Готова продукція». Витрати на виробництво готової продукції відображаються у формі 2 «Звіт про фінансові результати» у рядку 2050 «Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)» [2].

У балансі підприємства, аудитор приділяє увагу другому розділу «Оборотні активи» та рядку 1103 «Готова продукція», у цій статті показано запаси виробів на складі, обробка яких закінчена і пройшла стадії випробовування, укомплектування та відповідає стандартам і технічним умовам.

Заповнюється шляхом підрахунку сальдо на кінець періоду на основі рахунку 26 «Готова продукція». Також перевіряє розділ ІХ «Дебіторська заборгованість», в якій йдеться про заборгованість покупців і замовників за продукцію.

Слід приділити особливу увагу побудові обліку реалізації готової продукції, яка має містити повноту та своєчасність відображення інформації про реалізацію в системі обліку [19].

Аудитор перевіряє, а за необхідності і самостійно здійснює розрахунок фактичної собівартості продукції та реалізованої продукції. Якщо фактична собівартість виявиться меншою від умовної вартості, то такий запис сторнується [17].

Аудитором перевіряється, чи всі суми включені до відомості і особливу увагу слід звернути на відображення сум відхилень, яка виникає між фактичною собівартістю готової продукції та її вартістю за обліковими цінами [19].

Якщо має місце невідповідність, аудитор з'ясовує її причини. Правильність записів на рахунках постачальників перевіряється за накладними та за платіжними документами відпуску продукції [12].

Під час перевірки рахунків з'ясовується, чи має місце завищення або заниження цін або сум торговельних націнок на готову продукцію. Перевіряючи розрахунки з готовою продукцією за бартерними операціями, аудитор з'ясовує, чи вся сума включена до обсягу реалізації, правильність нарахування ПДВ, а також в яких цінах здійснено бартерний обмін [3].

Після чого аудитор аналізує правильність визначення та відображення суми ПДВ. Ретельно аналізуються операції зі списання готової продукції, щодо їх правомірності та відображення результатів на рахунках бухгалтерського обліку, також перевіряється правомірність списання нерозподілених постійних та наднормативних виробничих витрат на собівартість готової продукції [9].

Аудитор аналізує правильність визначення результатів від реалізації готової продукції за кожним номенклатурним номером, а також правильність відображення їх у регістрах бухгалтерського обліку та у річній і кварталній звітності: форма № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» і форма № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)».

Результатом аудиту є аудиторський висновок, який надає фактичний стан руху готової продукції на підприємстві. Зміст цього документа залежить від конкретних обставин та результатів перевірки.

Аудиторський висновок обов'язково має складатись з заголовка, вступу, масштабу перевірки, висновку аудитора, дати аудиторського висновку, адреси аудиторської фірми та має бути підписаний директором аудиторської фірми або

уповноваженою особою, яка має відповідну серію сертифіката аудитора України на вид проведеного аудиту.

Загальну структуру стандартного аудиторського висновку можна подати за допомогою схеми (рис. 3.3).

Рис. 3.3. Структура аудиторського висновку

Висновок аудитора буває позитивним, умовнопозитивним, негативним або відмова від надання висновку про фінансову звітність підприємства [22]. У двох останніх випадках в аудиторському висновку коротко аргументуються причини у зв'язку з якими аудитор надає негативний висновок. За необхідності докладнішого опису цих причин аудиторський висновок може містити посилання на інформацію, що наводиться в додатку до висновку.

Основні підходи щодо вибору аудиторського висновку можна подати у вигляді схеми (рис. 3.4).

Зазвичай в обліковій політиці, щодо готової продукції підприємства допускають таких помилок, які з'ясовує аудитор, а саме:

- оцінка готової продукції не відповідає методу оцінки, який вказаний в обліковій політиці підприємства;
- оцінка відвантаженої продукції не відповідає методу оцінки, відображеною в обліковій політиці підприємства;
- неправильно розраховано та відображено відхилення фактичної виробничої собівартості готової продукції від вартості за обліковими цінами (при обліку готової продукції за обліковими цінами);
- відображення в обліку готової продукції, виробленої з давальницької сировини, як власної;
- неповне відображення в обліку випущеної продукції;
- несвоєчасне відображення в обліку відвантаженої і реалізованої продукції;
- відсутність налагодженого аналітичного обліку готової продукції за місцями зберігання та окремими видами готової продукції;
- відсутність інвентаризацій готової продукції;
- неправильне відображення в обліку морально застарілою, зіпсованої при зберіганні готової продукції;
- невірне визначення торговельної діяльності іноземних замовників, щодо виготовлення продукції з давальницької сировини;

- невірне віднесення в бухгалтерському обліку різних товарно-матеріальних цінностей до складу готової продукції.

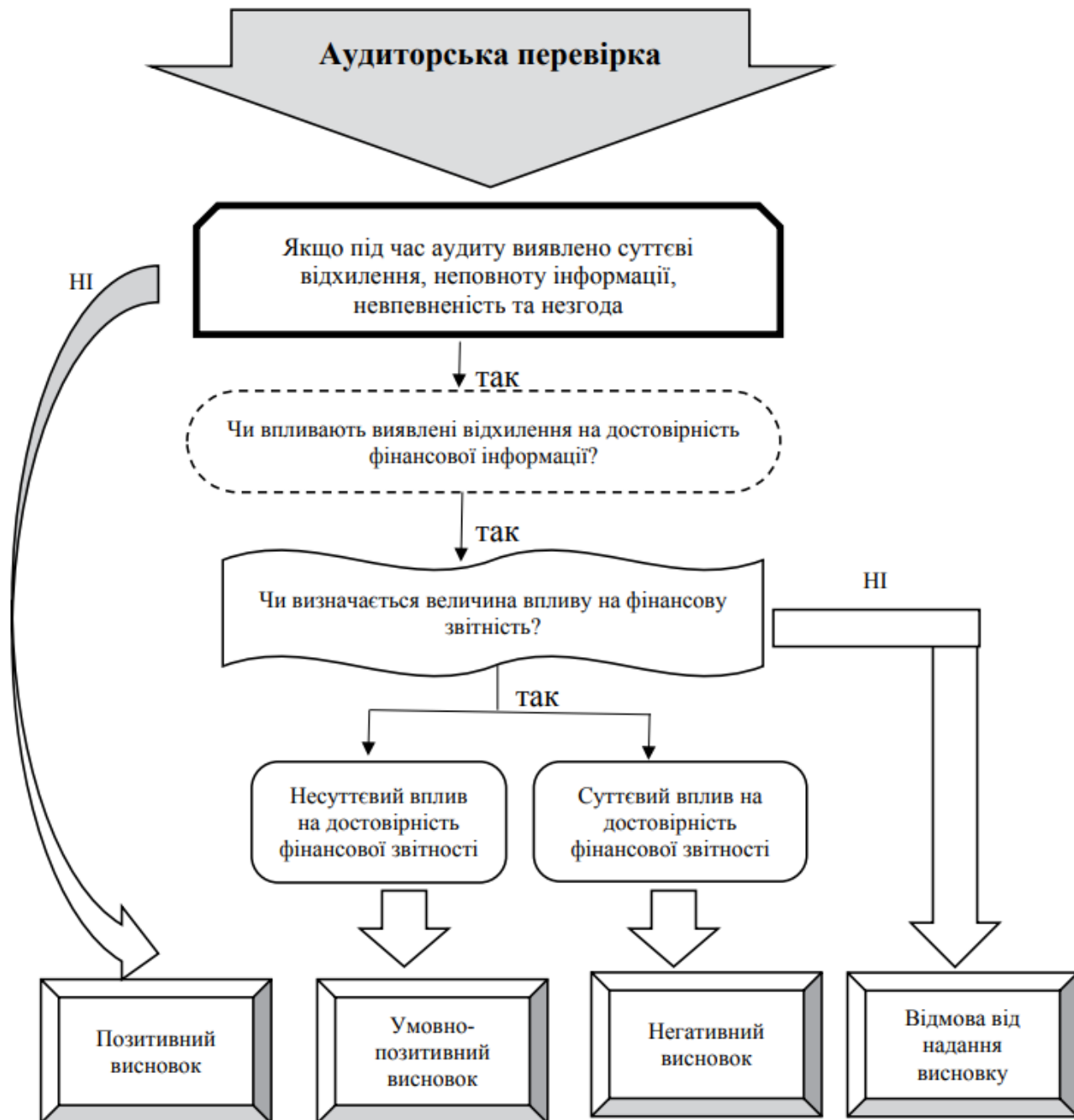

Рис. 3.4. Схема визначення аудиторського висновку

У програмі аудитор зазначає в кожному етапі перевірки процедуру, за якою буде здійснюватись перевірка документів, термін протягом якого буде перевірені документи. Також записує виявлені помилки, розбіжності, зазначає присутність залучених працівників підприємства або інших аудиторів, які беруть участь у роботі.

До складання Програми аудиту готової продукції аудитор спочатку формує Загальний план аудиту готової продукції, табл. 3.12.

Таблиця 3.12

Програма аудиту

Етапи перевірки	Процедура аудиту	Аудитор	Термін перевірки
1	2	3	4
Перевірка достовірності визначення виручки від реалізації продукції	Встановлення наявності наказу керівника про метод визначення виручки від реалізації та відповідність йому бухгалтерських записів щодо реалізації		
Перевірка розрахунку фактичної собівартості реалізованої продукції	Послідовна перевірка розрахунків фактичної собівартості: залишку готової продукції на складі; відвантаженої продукції; реалізованої продукції; звірка одержаних даних з фактично відображеними відомостями у регістрах синтетичного обліку та звітності.		
Перевірка витрат, пов'язаних з реалізацією продукції	Перевірка складу та розподілу витрат згідно з законодавчими документами		
Перевірка відповідності даних первинного, аналітичного та синтетичного обліку	Зіставлення даних первинних документів з даними, відображеними у регістрах синтетичного та аналітичного обліку		
Перевірка визначення фінансового результату	Перерахунок визначення фінансового результату та звірка його з даними бухгалтерського обліку та звітності; належності та правильності включення до ціни реалізації обов'язкових податків, та платежів.		
Аудит кореспонденції та правильності відображення процесу реалізації на рахунках бухгалтерського обліку	Перевірка правильності відображення процесу реалізації на рахунках бухгалтерського обліку		

Продовження таблиці 3.12

1	2	3	4
Складання розділу аудиторського звіту та аудиторського висновку	Робоча документація, складена на попередніх етапах перевірки		

Загальними принципами та основними направляючими аудиту готової продукції є:

- зниження ризику неякісної продукції;
- обґрунтованість запланованих обсягів готової продукції
- виконання об'єму заказів (договірних обов'язків) на продукцію
- дотримання якості готової продукції
- своєчасність поставки готової продукції
- контроль за своєчасною оплатою за готову продукцію.

При узагальненні результатів аудиторської перевірки по реалізації у річній звітності виникнуть такі коригування:

- у ф. № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» коригування суми по рядках: 1125 «Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги», 1420 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)»;

- ф. № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» коригування суми по рядках: 2000 «Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)», 2050 «Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)»;

- ф. № 3 «Звіт про рух грошових коштів (прямим методом)» коригування суми по рядку 3000 «Надходження від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) від операційної діяльності» [4].

Крім коригування форм фінансової звітності можуть бути рекомендовані уточнення до показників податкової звітності:

- Податкова декларація з податку на прибуток рядок 02 «Дохід від операційної діяльності (дохід від реалізації товарів (робіт, послуг))» та рядок 05.1 «Собівартість придбаних (виготовлених) та реалізованих товарів (робіт, послуг)»;

- Податкова декларація з податку на додану вартість визначає коригування колонок А та Б по відношенню до уточнення податкових зобов'язань рядок 9 та податкового кредиту рядок 17 [8].

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» була заснована 25 жовтня 2012 року. За роки існування ТМ «Яготинське для дітей» в Україні входить до лідерів на ринку дитячого молочного харчування.

Це сучасний, оснащений новітніми обладнаннями закритого циклу зі Швеції, Італії, Ізраїлю, Німеччини, Тайваню, Болгарії та інших країн, спеціалізований завод з виробництва дитячого молочного харчування. Завод випускає асортимент молочної продукції для дітей віком до 6 місяців, торговою маркою якої є «Яготинське для дітей».

На заводі використовують натуральне молоко від господарств, що сертифіковані як постачальники молока для дитячого харчування, з якістю екстра класу з стабільним хімічним складом, високим вмістом жиру та білка. Філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» постійно розширює асортимент продукції.

У 2019 році розпочали виробництво безлактозного молока. До кінця 2020 року підприємством запланувало розширення дільниці ферментації.

Бухгалтерський облік ведеться згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 року №994 –XIV, а також згідно з Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Облікова політика — містить інформацію, яка дозволяє зробити бухгалтерський облік більш прозорим, а господарські процеси – більш контрольованими.

Результати проведених досліджень переконливо засвідчують, що правильність організації обліку процесу реалізації готової продукції є запорукою достовірності відображення облікової інформації у фінансовій звітності підприємства та безпомилкового визначення результативності діяльності суб'єктів господарювання. Запровадження на практиці запропонованої деталізації обліку витрат на збут сприятиме формуванню належного обліково-інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень щодо реалізації готової продукції.

Потрібно забезпечувати організацію аудиторського процесу готової продукції та витрат на її збут за допомогою конкретних стадій.

Визначено та розвинуто сутність, завдання й мету аудиту готової продукції. Розглянуто концептуальні основи аудиту готової продукції, а також наведено загальний план аудиторської перевірки, що підвищує якість та детальність аудиторської перевірки.

Обліково-аналітичне забезпечення процесу збуту готової продукції та визнання доходів

Посада	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата	ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	70
Здобувач	Кузик О.Ю.		02.06.2020		
Науковий керівник	Редзюк Т.Ю.		03.06.2020		
Завідувач кафедри	Чернелевський Л.М.		11.06.2020		

Визначено та розвинуто сутність, завдання й мету аудиту готової продукції. Розглянуто концептуальні основи аудиту готової продукції, а також наведено загальний план аудиторської перевірки, що підвищує якість та детальність аудиторської перевірки.

Аудит готової продукції включає перевірку своєчасності і якості обліку виробництва, випуску та реалізації готової продукції не тільки за звітній період, але і за коротші проміжки часу, контроль за цілісністю і своєчасним її відвантаженням покупцям. Практичні дослідження свідчать, що для обліку готової продукції доцільним є використання уніфікованих форм документації.

Крім того, необхідною умовою є:

-створення графіків документообігу з обліку продукції і доведення до виконавців їх функцій при створенні і перевірці первинних документів;

-видача розпорядчої документації особам, що відповідають за здійснення тієї або іншої господарської операції і мають право підпису первинних документів;

-контроль із боку працівників бухгалтерії правильності оформлення первинної документації з обліку готової продукції.

Таким чином, це призведе до значного підвищення результативності та фінансово-економічної діяльності підприємств, а також дозволить налагодити більш дієвий і менш трудомісткий облік, контроль наявності, руху і використання готової продукції, а також досягти економії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» №996-XP7 ВР від 16 липня 1999 р. [Електронний ресурс <http://www.rada.gov.ua>]
2. Закон України «Про аудиторську діяльність» Вводиться в дію Постановою ВР N 3126-XII від 22.04.93, ВВР, 1993, N23 [Електронний ресурс <http://www.rada.gov.ua>]
3. Податковий кодекс України, затверджений Верховною Радою України 2 лютого 2010 року. Голос України від 04.12.2010 – № 229. Який набув чинності 1 січня 2011 року. [Електронний ресурс <http://www.rada.gov.ua>]
4. Інструкція «Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291. [Електронний ресурс <http://www.rada.gov.ua>]
5. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів: Наказ Міністерства фінансів України від 10.01.2007 р., № 2 [Електронний ресурс]. — Режим до ступу: https://buhgalter911.com/normativnayabaza/metodicheskierekomendacii/metodichirekomendaciyi_z024317.html
6. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості: Наказ Міністерства промислової політики України № 373 від 09.07.2007 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/rada/show/v0373581>
7. Методичні рекомендації про застосування реєстрів бухгалтерського обліку. Наказ Міністерства фінансів № 356 від 29.12.2000 р. [Електронний ресурс <http://www.rada.gov.ua>]
8. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності від 28 берез. 2013 р. № 433 Електронний ресурс / Міністерство фінансів України. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 р. № 246. [Електронний ресурс <http://www.rada.gov.ua>]
10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід». Наказ Міністерства фінансів України 29.11.1999 р. № 290. [Електронний ресурс <http://www.rada.gov.ua>]
11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: затв. наказом Міністерства фінансів України 31.12.1999 р. № 318. [Електронний ресурс <http://www.rada.gov.ua>]
12. «Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань» затвердж. наказом Міністерства фінансів України № 879 від 02.09.2014 р. [Електронний ресурс <http://www.rada.gov.ua>]
13. Бухгалтерський облік [Текст] : навч.-метод. посіб. / Л. Г. Ловінська, Л. В. Жилкіна, О. М. Голенко [та ін.]. – К. : КНЕУ, 2002. – 370 с.
14. Бухгалтерський фінансовий облік: [підручник для вузів / За ред. Ф.Ф. Бутиця]. — 7е вид., доп. і пере роб. — Житомир: ПП "Рута", 2006. — 831 с.
15. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність [Текст] :

- підручник / Н. М. Ткаченко. – 5-те вид., доповн. і переробл. – К. : Алтера, 2011. – 976 с. – Режим доступу : [http://library.tneu.edu.ua/images/stories/zmist/2012/літб/бухгалтерський фінансовий облік оподаткування і звітність ткаченко 2011.pdf](http://library.tneu.edu.ua/images/stories/zmist/2012/літб/бухгалтерський_фінансовий_облік_оподаткування_і_звітність_ткаченко_2011.pdf).
16. Бондаренко Н. О. Аудит суб'єктів підприємницької діяльності. / Н. О. Бондаренко, В. Д. Понікаров, С. М. Попова. — К. : ЦУЛ, 2004. — 300 с
17. Бутинець Ф.Ф. та ін. Аудит і ревізія підприємницької діяльності. Навчальний посібник. Житомир: ПП «Рута», 2011.
18. Кузьмін В., Петрик О., Аудит: законодавчонормативне регулювання, історичні аспекти та проблеми розвитку в Україні // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. – №8-9. – С. 63.
19. Синькевич Н.І. «Економічний аналіз»: Курс лекцій. – Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2018р. – 97с.
19. Проблеми обліку готової продукції та її реалізації. Петришина Н. С. ,ПВНЗ «Хмельницький економічний університет», 2014.
20. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник. — 5 вид. допов. перероб. — К.: Алєрта, 2011. — 976 с.
21. Шара Є. Ю., Тєслєнко Т. І. Бухгалтерський облік: Опорний конспект лекцій / Дєржавна податкова адміністрація України; Національна академія держ. податкової служби України. — Ірпінь, 2004. — 322с.
22. Шевчук В.О. Аудит : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Шевчук В.О., Пожарицька І.М., Сурніна К.С. ; Нац. акад. природоохорон. та курорт. буд-ва. – Сімф. : Аріал, 2011. – 218 с.
23. Шумляєв Б. О., Татарєнко І. В., Рябий Є. І. Бухгалтерський облік: Підруч. для студ. екон. спец. / Дніпропетровська філія Відкритого міжнародного ун-ту розвитку людини «Україна» / Борис Олександрович Шумляєв (заг. ред.). — Д., 2006. — 342с.
24. Шпилик С.В. Управління збутовою діяльністю підприємства / С.В. Шпилик // Галицький економічний вісник. — 2012. — № 4 (37). — С. 88—95.

